

# Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs: 600 F per jaar

Postchekrekening nr. 3185.22

Beheer en Redactie: Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

Plechtige openingszitting van het Vlaams Pleitgenootschap bij de Balie te Brussel  
op zaterdag 15 januari 1966

## AGGIORNAMENTO VAN DE ADVOCATUUR

Rede uitgesproken door Mr J. CHABERT

U kent hem allemaal.

Eerbiedwaardige telg uit een prestigieus advocaten-geslacht zet hij de eeuwenlange traditie voort.

Hij is verfiind in zijn gebaren en met hem te mogen converseren is een genot voor de geest en een luister voor het oor.

Hij ademt rust uit en sereniteit zoals oude eiken meubelen dat kunnen, veilig geborgen in een centraal verwarmd salon.

Hij is niet verstoken gebleven van de goederen dezer aarde, die hem werden overgeleverd met de regelmaat en het volume die kenschetsend zijn voor de minst slecht bedeedden onzer broeders.

Aan zijn woning werd de naam ontleend van «hôtel de maître», en in zijn patricierstuin waren de straatmussen ongewenste gasten. Zijn tijd besteedde hij aan het cultiveren van zijn geest, aan de jacht op geciviliseerd wild, aan betweterige gesprekken over politiek in voze salons of eindeloze paleisgangen.

Zijn vrije tijd was volledig gewijd aan de studie van zijn dossiers, die hij telkenjare opnieuw alle drie ter hand nam.

Zorgen voor het hiernamaals waren uit den boze. Een plaats in de familiekerel was hem verzekerd en na zijn dood werd zijn foto met zwarte rand en driekleur omfloerst, in een kader geplaatst op de schouw tussen het beeld van St. Antonius van Padua en de marmeren klok.

Vergeef mij deze caricatuur. Zij is gewild onge-nanceerd en uiteraard een tikkeltje oneerbiedig.

Is het niet het voorrecht van de jeugd nog oneer-biedig te mogen zijn?

Zij laat mij toe te zeggen dat op zekere dag, als het land «te Meie ging» een bulldozer verscheen en het vergrijsde «hôtel de maître» badend in zijn eiken lambrisering, met de grond gelijk maakte.

Onze eeuw was geboren; onder de ongenadige pletrol verdween met de woning de patricier om plaats te maken voor glas, aluminium, beton en bussines, kei-harde symptomen van onze nieuwe tijd.

Ziet U, Dames en Heren, daar wil ik het deze na-middag met U over hebben.

Er was eens midden in de Kempen een oude klom-penmaker. Hij hield van zijn beroep en was vergroeid met zijn klompen. Toen verscheen op zekere dag de schoen. Om zijn oorspronkelijk ambacht te vrijwaren weigerde het syndicaat van de klompenmakers de toe-lating te geven aan de aangesloten leden om ook schoe-nen te lappen. Weldra verschenen dan ook op de markt autonome schoenlappers met als gevolg dat de klompen-makers samen met de klompen van de markt verdwenen.

Voelt U, Dames en Heren, hoe wij er komen?

Zalige tijd toen de advocaat nog onvervangbaar was, en met een aureool van humanisme rondging al raad verstrekend en goed doende.

Die tijd behoort thans grotendeels tot het verleden. Nieuwe tijd, nieuwe opgave.

Geëvolueerde maatschappij, gewijzigde begrippen, overgang van het ambachtelijke naar het geïndustriali-seerde.

Wie dacht er een eeuw geleden aan dirigisme, aan internationalisatie van verdragen die hun onderteke-naars zou toelaten zich vrij te vestigen op het grond-gebied van de andere.

Het is U wellicht niet onbekend dat het bruto natio-naal produkt van de landen van West-Europa sedert de tweede wereldoorlog een praktisch ononderbroken groei heeft gekend. De economie is gestadig in expansie en behalve dan in de periode die de verkiezingen voor-afgaat, is iedereen akkoord om toe te geven dat het welvaartspeil ononderbroken stijgt.

Ik hoor sedert jaren de bedrijfsleiders klagen over de stijging van de lonen met de nefaste gevolgen van-

dien, doch ik stel vast dat niettegenstaande deze stijging de opgevoerde produktiviteit toch de meeste bedrijven in staat stelt hun jaarlijkse balans af te sluiten met niet te versmaden winsten.

In deze vooruitschrijnende wereld, in dit opulente West-Europa, in deze stad Brussel, hoofdstad van België en centrum van de groeiende Europese gemeenschap, leven en werken een duizendtal mensen, wier invloed en activiteit met de dag vermindert. Wil U een paar cijfers: België telt thans juist zoveel advocaten als 25 jaar geleden:  $\pm 3.000$ . De Belgische bevolking groeide nochtans aan in dezelfde tijdspanne met ongeveer één miljoen eenheden.

Dokters en apothekers verdubbelen intussen hun aantal.

En dan mogen wij ons nog zeer tevreden achten dat onze moderne tijd ons toelaat de « quatre-quant » kabinetten in stand te houden, wier activiteit als volgt kan samengevat worden: een vierde echtscheidingen, een vierde verkeersongevallen, een vierde handels- en huurzaken, en een vierde « petite correctionnelle » zoals men dit in Frankrijk pleegt te noemen. Deze vaststelling doet niets af van het feit dat ons beroep duidelijk veeteert, en zich moeilijk handhaaft.

Ik zeg U straks iets meer over de therapie waaraan zovelen onder ons thans medewerken. Ik moge in dit verband speciaal de inspanningen vermelden die onze stafhouder zich steeds weer getroost om ons beroep aan te passen aan de tijd waarin we leven.

Welke diagnose mogen we stellen, geachte confraters, in verband met de teloorgang van ons beroep?

Waarom mag de malaise worden toegeschreven? Alleen aan de wijze waarop wij ons beroep uitoefenen? Alleen omwille van het feit dat wij te weinig specialisten hebben of te weinig associatie die thans aan anderen worden gegeven en niet ten onrechte.

Ongetwijfeld doch niet alleen daarom!

Is het niet zo dat er tegenover het gerecht in het algemeen een grote onverschilligheid bestaat van geheel de natie. Ik stel dan ook onmiddellijk de vraag of deze onverschilligheid op haar beurt niet zou kunnen voortspruiten uit een wederkerig gebrek aan belangstelling vanwege het gerecht ten overstaan van de rechtsonderhorigen?

Onlangs nog verklaarde de Franse Minister van Justitie Jean Foyer te Parijs: « Il faut avoir le courage et la lucidité de dire que la justice n'est plus ce que le justiciable en attendait ». Deze vaststelling geldt ook voor België.

Het grote Franse dagblad « Le Monde » publiceerde de uitslagen van een onderzoek ingesteld door de « Chambre nationale des Avoués » in Frankrijk die het volgende vroeg aan vijfduizend aangeschreven mensen: « Qu'est-ce qui vous vient tout de suite à l'esprit quand je prononce le mot justice? ».

Het antwoord was kenschetsend: honderd zevenenzestig vonden het gerecht een ernstige zaak « avec laquelle on ne badine pas ». Zeshonderd éénenzeventig anderen daarentegen betitelden het gerecht niet altijd met de nodige eerbied als volgt: « Très cher et pas très juste; trop compliqué et n'apportant que des désagréments: quelque chose de lent et fonctionnant mal; une aventure dont on sort toujours roulé; juste et pas juste; juste mais à éviter; il vaut mieux s'arranger à l'aimable; enz. ».

M.a.w. het gerecht wordt beschouwd als een operatietafel, waarop slechts noodgedwongen plaats genomen wordt.

Hebt U zich ingebeeld welke moeite het moet kosten een dagvaarding te ontcijferen die alleen om te voldoen

aan de wetten op de bevoegdheid en de aanleg de meeste oningewijden reeds de daver op het lijf jaagt dat zij 5.000 frank zullen moeten betalen.

Waarom toch al die bevoegdheidsconflicten die de spitsvondigsten onder de proceduriers toelaten vele procedures te rekken tot wanneer de brave burger die zijn recht wil laten triomferen het beu wordt zijn geld uit te geven aan een zaak die hem op voorhand gewonnen leek.

Moeten sommigen onder ons niet hun mea culpa slaan als ik hun zeg dat wanneer hun een dagvaarding door een client overhandigd wordt, zij eerst beginnen met te onderzoeken of het niet mogelijk zou zijn ergens een of ander middel van niet-ontvankelijkheid of niet bevoegdheid op te werpen, met als resultaat dat over de grond van de zaak, datgene waarvoor beide partijen een oplossing vragen, indien ze althans te goeder trouw zijn, niet wordt gestatueerd of toch met grote vertraging.

Iedereen wenst de vereenvoudiging, de snelheid, het over boord gooien van het formalisme in de procedure.

Wij hopen dat de goedkeuring van de gerechtelijke hervorming niet meer lang op zich zal laten wachten, en dat de minister van Justitie en onze confraters die zich, in niet geringe getale in het parlement verdienen te maken, alles in het werk zullen stellen opdat wij in een nabije toekomst over een instrument zouden beschikken dat ahoevel nog niet perfect dan toch een wegwijzer zal zijn voor de toekomstige evolutie van ons recht.

Schuilt alleen in de gebrekkige organisatie van het gerecht de oorzaak van de verminderde belangstelling van het publiek, en derhalve de stagnatie van ons beroep?

Ongetwijfeld niet. De evolutie van sommige recht-noties ligt ook aan de basis van deze vervreemding.

Is het niet zo dat in vele gevallen, ik denk bijvoorbeeld aan het sociaal verzekersrecht, de notie van fout verdwijnt en dus het beroep op de rechtbanken overbodig maakt.

Daarenboven is het thans mogelijk aan vele volmacht-dragers of afgevaardigden van mutualiteiten of syndicaten te verschijnen voor sommige rechtscollages, als vertegenwoordigers van hun cliënten.

Sommigen onder ons zullen deze situatie misschien betreuren, maar ik meen dat zij normaal is wanneer men weet hoe klein het aantal advocaten is dat met kennis van zaken zou kunnen pleiten, voor een pensioencommissie, een klachtencommissie voor werkloosheid, ziekteverzekering enz. . .

Niettegenstaande de wijze waarop het gerecht functioneert, en niettegenstaande de huidige strekkingen in het recht, ben ik er nochtans van overtuigd dat ook wij schuld hebben aan de geleidelijke vervreemding van het publiek, dat zich nog enkel tot de advocaat wendt als het werkelijk niet anders meer gaat. Hoe dikwijls horen wij hetzelfde refrein: « Beter een slechte transactie dan een goed proces ». En hebben degenen die zulks beweren altijd ongelijk?

Hebben wij altijd in de kortst mogelijke tijd een ons toevertrouwde zaak afgehandeld? Hoe dikwijls wordt een zaak niet uitgesteld niet alleen wegens overbelasting van de rol (o zalig excuus), maar om de andere aangenaam te zijn of vice versa?

Hebben wij altijd over ons beroep de moderne opvatting die aangepast is aan hetgeen de bedrijfsleiders en de maatschappij in het algemeen van ons verwachten?

Laat onze organisatie ons toe snel en efficiënt adviezen te verstrekken? Denken en ageren wij even snel als onze razende tijd het ons vraagt?

Zouden wij onze activiteit niet moeten verruimen en ze niet alleen laten afspelen aan de balie d.w.z. als men ons de dagvaarding ter hand gesteld heeft, doch eveneens een groot deel zoniet het grootste deel van haar ontplooiing geven buiten de balie, midden in het economisch leven?

Moeten wij het beeld van de advocaat niet wijzigen in de geest van de doorsnee mens? (1)

Zijn wij niet te veel de plechtstatigheid in zwarte toga gehuld die met een wijds armgebaar bij voorkeur voor de strafrechtbanken zich opwerpt als verdediger van weduwen, wezen en bedrogenen?

Worden wij niet vereenzelvigd met de man die een geschil moet oplossen; incarneren wij niet te veel het proces, en te weinig degene die het proces voorkomt?

Worden wij niet te veel geraadpleegd op het ogenblik dat het kwaad is geschied, als de betwisting is ontstaan, als het contract dat wij niet hebben opgesteld aanleiding geeft tot betwisting.

Zou U het logisch vinden dat de ingenieur wordt geconsulteerd op het ogenblik dat de aangelegde brug gevaarlijke barsten vertoont? Is de rol van de advocaat-raadgever niet even belangrijk als zijn rol van pleiter?

Hij projecteert en vermijdt de toekomstige risico's, hij spaart zijn opdrachtgever betwistingen die aanleiding geven tot langdurige processen die dikwijls een uitslag geven op het ogenblik dat het gestelde probleem lang reeds voorbijgestreefd is.

In een werk dat Meester Goldsmith wijdde aan «l'avocat d'affaires» — waarom zou dit woord ons afschrikken — vind ik volgende passage die ons allen moet doen nadenken:

«La consultation est la règle et la plaidoirie l'exception à l'image même de la vie économique qui dans son ensemble voit plus d'efforts associés que d'hommes en litige». Hij voegt er zeer terecht aan toe «l'instance litigieuse révèle un raté dans la vie économique» (2).

In deze maatschappij die zindert van grote projecten en ongelooflijke plannen, moet de advocaat niet alleen de moeilijkheden oplossen, hij moet ze ook voorkomen. Hij is de wijze die wolfjizers en de schietgeweren moet ontladen om de ontploffing te vermijden.

Concreet zie ik een bedrijfsleider b.v. aan zijn advocaat het volgende voorhouden: ik wens die of die plannen uit te voeren. Zeg me of ik dit mag doen en, indien wel, hoe, opdat het zo snel, gemakkelijk en voordelig mogelijk zou kunnen geschieden.

De zakenman wil in zijn beslissingen het oordeel van iemand die zijn vertrouwen geniet; hij wenst niet zo zeer lange consultaties dan wel een raad die hem toelaat te beslissen.

Daarenboven wenst hij bijgestaan te worden door zijn advocaat bij het afsluiten van belangrijke contracten, onderhandelingen met openbare besturen, vergaderingen van de raad van beheer enz. (3)

Niet zonder treurnis, stellen wij bijna dagelijks vast dat de zakenlui ons niet consulteren voor contracten, waarmee miljoenen gemoeid zijn, terwijl zij ons soms opdracht geven te pleiten voor zaken van ondergeschikt belang.

Deze vaststellingen mogen ons nochtans niet ontmoedigen en ons het geloof in de toekomst van ons beroep ontnemen, wel integendeel.

Ik ben optimist op voorwaarde dat wij allen een verjongingskuur zouden ondergaan.

Ik zei U straks dat ik het over de therapie ging hebben, over de maatregelen en hervormingen die noodzakelijk zijn voor de aanpassing.

Al de schrijvers die ik hierover consulteerde en al

de redevoeringen die over dit probleem handelden, zijn het in grote lijnen eens.

Iedereen is er klaarblijkelijk van bewust dat wij de ambachtelijke werkmethodes moeten opgeven, en ons resoluut moeten wenden tot de georganiseerde associaties die alleen de vorming van de specialisatie mogelijk maken.

De Franse Minister van Justitie Foyer in een studie gewijd aan de hervorming van het Franse gerecht (4), zei hierover het volgende: «Il faut qu'ils se réforment complètement, car c'en est fini de leur artisanat. Leur avenir réside dans l'association et la spécialisation. Ils plaident du fait pur et ont fini par délaisser toutes leurs activités de consultation, de directeur de conscience juridique. La vérité est que des secteurs entiers du droit moderne leur échappent. S'ils commencent à se préoccuper du droit européen et des possibilités d'avenir qu'offre sa connaissance, les domaines du travail, de la sécurité sociale, de la fiscalité sont encore pour les barreaux des domaines fermés. Alors ils se lamentent. Mais je leur répète que tant qu'ils ne seront pas à même de faire face, je ne peux pas tordre le cou aux conseils juridiques dont certains offrent des compétences et une organisation indéniable».

En de minister kondigde dan een wetsvoorstel aan strekkende tot de oprichting van burgerlijke professionele vennootschappen, dank zij dewelke «leur profession trouverait son second souffle par la spécialisation et l'équipement matériel approprié».

Associaties zijn dringend noodzakelijk onder welke vorm ook, zij het nog maar alleen om ons het triestige genoegen uit te sparen op één voormiddag in verschillende vredegerichten in en rondom de stad dezelfde confraters te ontmoeten die zoals wij, met veel brio vonnis bij verstek vragen.

Ook de kosten van de materiële uitrusting van een modern advocatenkantoor met een gemeenschappelijke bibliotheek, conferentiezaal, een telex enz., kunnen alleen gedragen worden door verschillende, die daarenboven gemeenschappelijk personeel kunnen gebruiken, een gemeenschappelijk fichensysteem over de rechtspraak, een fotocopiemachine enz. . .

Daarenboven zal door de samenwerking, de solidariteit groeien en de concurrentiegeest afnemen.

Voorbeelden uit onze balie bewijzen dat sommige associaties die oordeelkundig werden samengesteld perfect werken, en de ondervraagde leden beweren dat zij onder geen enkel voorwendsel er zouden voor te vinden zijn zich opnieuw individueel te willen vestigen.

Ik zoek vruchteloos naar argumenten die tegen een associatie onder welke vorm ook zouden kunnen gevonden worden.

Ik vond er nog wel enkele die voor de associatie pleiten, waarvan ik U thans de voornaamste zal opsommen.

Vooreerst een grotere aantrekkingskracht op de cliënteel; de moderne bedrijfsleider die gewoon is in ploegverband te werken, en de weldaden van de specialisatie heeft ondervonden, zal zich bij voorkeur wenden tot een bepaalde associatie die qualitate qua een reputatie zal krijgen onafgezien van de reputatie die de verschillende leden die haar samenstellen reeds genieten.

Daarenboven gebeurt het dikwijls dat de vermelde economische ontwikkeling soms dringende belangrijke en uiterst complexe problemen stelt, die dikwijls een studie vergen die onafgebroken en dringend moet gebeuren, soms dagen lang.

Hoe kan een advocaat alleen zulke opdrachten aan-

vaarden als hij 's morgens moet pleiten, 's namiddags dikteren, in de vooravond een expertise bijwonen en 's avonds consultaties houden?

Is het ook niet interessant dat voor ingewikkelde zaken tussen verschillende advocaten kan gediscussieerd worden omtrent delicate punten?

Het is tenslotte van het allergrootste belang dat dank zij de specialisatie, in de schoot van een associatie, men over een waaier van bevoegdheden beschikt, die elkaar harmonisch aanvullen (5).

Trouwens, welk rechtsprobleem behelst geen facetten die tot verschillende specialiteiten behoren?

Indien morgen een buitenlandse firma beslist een fabriek op te richten in België en al de juridische problemen en soms para-juridische, die zich hierbij stellen aan een advocatenkantoor wil toevertrouwen, is het evident dat zowel de fiscale specialist, als deze inzake vestigingsrecht, sociaal recht, administratief recht enz., hun bijdrage zullen moeten leveren. Hoe zou een advocaat alleen dat kunnen?

Hoe durft hij er zich nog over beklagen dat de grootste en interessantste zaken naar vreemde advocatenkantoren gaan die zich o.a. te Brussel hebben gevestigd, precies omwille van de bestaande lacune.

Moeten wij niet eerlijk toegeven dat wij zoals Goldsmith hem noemt dikwijls alles behalve «l'auxiliaire courant et indispensable» van de zakenman zijn (6).

In verband met de vreemde advocatenkantoren te Brussel en in andere Westeuropese hoofdsteden, wil ik hier graag een parentesis openen.

U weet dat art. 3 van het Verdrag van Rome alle hinderpalen uit de weg wil ruimen, die het vrij verkeer van personen en diensten in de weg staan.

Wat het vrij verkeer van de zelfstandigen betreft m.a.w. het vestigingsrecht, dit probleem werd nader uitgewerkt in de artikelen 5 tot en met 58 van het verdrag.

Er is een zekere controverse ontstaan in verband met de toepasselijkheid van het verdrag op de advocatuur. Ik wil hierover niet verder in details treden. Laat me U alleen maar zeggen dat aanhangers van deze naar mijn mening verkeerde theorie, als voornaamste argument de bedoeling van de opstellers van het verdrag inroepen, en als bijkomende argumenten de niet-gelijkwaardigheid van de diploma's, het belang van de rechtsonderhorigen, de verschillende deontologische regels enz. . .

De meeste auteurs zijn nochtans van oordeel, en ik kan hun advies slechts onderschrijven dat wij na het verstrijken van de overgangsperiode op 31 december 1969 het recht op vrije vestiging en op vrij dienstenverkeer zullen kennen in de landen die deel uitmaken van de Europese Economische Gemeenschap.

Derhalve mogen we niet langer talmen met onze voorbereidingen. Het voorbeeld werd ons gegeven door de handels- en industriële sector.

In welke korte tijdspanne zijn zij er niet in geslaagd, hetzij door reconversie, hetzij door specialisatie, hetzij door fusie, de bedrijven of de fabrieken de gestalte te geven van de markt waarin ze geroepen zijn te produceren of te verkopen.

Hun vitaliteit en hun voortdurende aanpassing hebben voor gevolg gehad dat de E.E.G. in plaats van een boeman te zijn zoals door vele sceptici werd geprofetiseerd in feite nu reeds een hefboom is geworden van grote welvaart en ongeëvenaarde vooruitzichten.

Wij mogen, geachte Confraters, niet denken dat ons

beroep zal beveiligd zijn door het te koesteren en het te omringen met een reeks van beschermende maatregelen. Protectionisme is het wapen van de zwakke.

Waarom zouden wij liever dan bij de Minister aan te dringen opdat hij in het vervolg geen beroepskaarten meer zou afleveren aan vreemde juristen, er niet aan denken, nu reeds met de besten onder hen internationale associaties tot stand te brengen.

Zouden wij bijvoorbeeld niet aan de Minister van de Middenstand kunnen suggereren dat nog slechts beroepskaarten zouden afgeleverd worden aan vreemde juristen of advocaten die zich in ons land vestigen op voorwaarde dat zij zich bereid verklaren minstens de helft van hun associatie te laten bestaan uit Belgische advocaten?

Iedere balie zou ook een lijst kunnen aanleggen van geassocieerde of corresponderende buitenlandse advocaten die zouden onderworpen worden aan de tucht-raad en die de normale activiteiten van de advocaat zouden mogen uitoefenen (7).

In 1969 zal men toch voor de situatie komen te staan dat ieder advocaat vrijelijk zal mogen concurreren en dan zal er geen sprake meer zijn van beroepskaarten of andere verlammingen. . .

Dit alles impliceert vanzelfsprekend dat wij moeten klaar staan voor de taken die ons wachten. Dit betekent b.v. dat de eentaligheid waaraan sommige van onze confraters lijden voor hen een grote handicap zal betekenen wanneer zij zullen geroepen worden om zaken te behandelen met internationale verwickelingen.

Als ik over dit punt van de vreemde advocaten enigszins langer heb uitgewijd dan het oorspronkelijk mijn bedoeling was, schrijft dit dan toe aan mijn diepe overtuiging dat wij de klok zouden terug stellen door te handelen zoals de haarkappers en de beenhouwers het voor ons reeds deden en het malthusianisme toe te passen door de toegang tot het beroep onmogelijk te maken. De balie zal slechts overleven indien zij de handschoen haar toegeworpen door de evolutie opneemt en niet indien ze zich afschermt tegen de mogelijke slagen (8).

Mijn waarde Confraters, ik ga thans besluiten. Ik weet dat ik niet volledig ben geweest en dat ik U nog zou moeten onderhouden over andere maatregelen die nodig zijn om ons beroep te moderniseren.

Ik denk aan de aanpassing van de beroepsregels, doch ik weet dat er aan onze balie commissies zijn opgericht die zich met dat probleem rustig bezig houden.

Ik zou U ook nog graag gesproken hebben over de toegang tot ons beroep en meer bepaald de voorwaarden waarin een jong advocaat zonder enige steun dikwijls jaren lang moet wachten om zijn levensideaal te kunnen vervullen.

Is het niet waar dat men in ons milieu zonder relaties, en zonder fortuin moeilijk, zoniet onmogelijk de eerste vijf jaar van onze loopbaan kan overbruggen.

Is in ons beroep de slogan wel van toepassing «gelijke kansen voor allen»?

Maar ik wil niet pessimistisch eindigen. Ook niet pompeus met een warme oproep. Zelfs niet begeesterend in de vaste overtuiging dat het een kwestie zou zijn van leven of dood voor de advocatuur, enz... enz...

Nee, Dames en Heren, de wereld begint niet vandaag. Alles is evolutie, ook ons beroep.

Maar ik denk toch dat het goed zou zijn moesten we nu stilaan ook schoenen gaan lappen.

Ik dank U voor Uw aandacht.

(1) J.C. Goldsmith : L'avocat d'affaires (Librairie Beranger Paris).

(2) Goldsmith : idem.

(3) K. Croes en A. Danckaert (verslag op het internationaal congres voor jonge advocaten te Brussel).

(4) Le Monde 19 mei 1965.

(5) Croes en Danckaert (idem).

(6) Goldsmith : l'Avocat d'affaires (pag. 15 en 16).

(7) La Relève 21-11-64.

(8) La Relève (idem).

*Deze rede werd voorafgegaan door de*

## Rede van Mr. A. VANDERLEENEN, voorzitter van het Vlaams Pleitgenootschap

In 1891 werd in de schoot van de Brusselse Balie en onder het erevoorzitterschap van Mr. Edmond Picard « een Vlaams Genootschap tot beoefening der Pleitkunst », in het kort « Vlaams Pleitgenootschap », opgericht.

De statuten stelden het genootschap tot doel de beoefening der gerechtelijke welsprekendheid door middel der Nederlandse taal.

Als voorwaarden om lid te worden waren bepaald : « Meester in de rechten zijn of een gerechtelijk ambt bekleden, en daarenboven voorstander zijn van het beginsel, ik citeer : « de Vlaamse betichten en beschuldigen dienen door middel van hun taal ondervraagd, » beschuldigd, verdedigd en gevonnist te worden ».

Sinds het besluit van het Voorlopig Bewind van 16 november 1830 was het Nederlands immers praktisch uit onze gerechtszalen verbannen.

Sindsdien echter is er veel veranderd en verbeterd en het is daarom dat wij met zeer veel vreugde tijdens dit gerechtelijk jaar de afkondiging herdenken van de wet van 15 juni 1935 betreffende het gebruik der talen in gerechtszaken, die dertig jaar geleden, en wel op 15 september 1935 in werking is getreden.

Omdat ik geloof in de toekomst van dit land en in de harmonische ontwikkeling van de twee gemeenschappen waardoor het is gevormd wil ik niet blijven stilstaan bij het onbegrip, de onverdraagzaamheid, ja zelfs de minachting waarmede de taal van de Vlaamse rechtszoekende en de jurist bejegend is geweest in het verleden en waarvan men tot in de vonnissen en arresten van deze periode echo's heeft teruggevonden.

De wet van 15 juni 1935 heeft aan deze toestand zowel in rechte als in feite een einde gesteld door in de gerechtszaken de volstreekte gelijkheid af te kondigen van het Nederlands en van het Frans. Hierbij werd uitgegaan :

1. van het beginsel van de territorialiteit volgens hetwelk de taal van de rechtspleging het Nederlands is in Vlaanderen en het Frans in Wallonië met de aanvaarding van het personaliteitsbeginsel, d.w.z. de taalkeuze van de partijen onder de controle van de rechtbank, voor de Brusselse agglomeratie.

2. van het beginsel van de volstreekte eentaligheid van de rechtspleging, zodat deze vanaf het inleidend exploit van dagvaarding over al de treden van de procedure heen tot en met de uitvoering van de tussengekomen vonnissen en arresten, in dezelfde taal dient te geschieden,

3. van het absoluut dwingend karakter van deze wettelijke voorschriften waardoor de niet-naleving ervan met de nietigheid zelf van de procedure wordt gesanctioneerd.

Na het tot stand komen van deze wet is het Vlaams Pleitgenootschap blijven ijveren om de volstreekte gelijkheid van het Nederlands en het Frans in de hoofdstad ook in de geest en de harten van de mensen te

doen aanvaarden, opdat in onze tweetalige balie de onmisbare atmosfeer van onderlinge verstandhouding en wederzijds begrip zou blijven groeien.

De toenemende belangstelling voor de activiteiten van het Vlaams Pleitgenootschap zowel vanwege de Franstaligen als vanwege de Vlamingen bewijst dat het deze taak naar behoren vervult.

Speciaal vandaag mogen wij ervaren dat de belangstelling en de vriendschap van zo talrijke en eminente persoonlijkheden uit het binnen- en buitenland met de jaren uitbreiding neemt. Zij hebben eraan gehouden in zo talrijke mate op deze plechtige openingszitting aanwezig te zijn dat het onmogelijk is ieder apart te verwelkomen.

Ik dank eenieder gemeend en oprecht en groet hen allen in naam van al de leden van het Vlaams Pleitgenootschap bij de Balie te Brussel.

In het bijzonder wens ik me toch te richten tot de Heer Wigny, Minister van Justitie, in wiens handen thans het lot van de advocatuur berust om hem het vertrouwen uit te spreken dat wij stellen in zijn persoon tijdens het vervullen van zijn zeer belangrijke rol bij het tot stand komen van de gerechtelijke hervorming.

Meester Cornil, stafhouder van onze Balie, voor U wens ik de woorden te herhalen die mijn voorganger Mr. Lindemans verleden jaar tot U heeft gericht « U zijt ons, Vlaamse advocaten, tegemoet getreden met een jong hart en een ruime geest ».

U hebt begrepen, Mijnheer de Stafhouder, dat onze generatie de laatste kans bood om binnen een enkele balie de Vlaams- en de Franssprekende advocaten rond een eerlijk compromis te verenigen.

Moge uw inspanning worden bekroond en uw voorbeeld worden gevolgd. U zult in elk geval aan de hoofdstad en aan het land een uitstekende dienst hebben bewezen.

In de persoon van de Heer Bayot, Eerste Voorzitter van het Hof van Cassatie, groet ik al de hoge magistraten welke hier aanwezig zijn, en ik dank hem voor de belangstelling en de aanmoedigingen welke wij van hem mochten ontvangen.

Wij begroeten nog heel in het bijzonder : de Heer Struye, voorzitter van de Senaat, de Heren senatoren Custers en Vermeylen.

Ik vernoem ook nog heel speciaal de balies en de jonge balies welke hier vertegenwoordigd zijn en er aan gehouden hebben hun sympathie en vriendschap aan ons genootschap te betuigen.

Ik begroet, de Heer Stafhouder van de Orde van Advocaten bij het Hof van Cassatie, de Heer Stafhouder van de balie van Gent, de Heer Stafhouder

van de balie van Antwerpen, de Heer Voorzitter van het Verbond van Belgische advocaten, de Vertegenwoordiger van de Heer Stafhouder van Luik, de Voorzitters van de Jonge Balies van Antwerpen, Brugge, Dendermonde, Gent, Luik, Kortrijk, Leuven, Namen, Verviers, de secretaris van de Unie van de Jonge Balies.

Je remercie de l'amitié qu'ont voulu manifester par leur présence, le représentant de Monsieur le Bâtonnier de Liège, les Présidents des Jeunes Barreaux de Bruxelles, Liège, Namur et Verviers.

Het is traditie geworden dat de plechtige openingszitting van ons genootschap bijgewoond wordt door een sterke en eminente vertegenwoordiging van de Nederlandse Balies.

Ik groet, Mr. Baron van der Feltz, Deken van de Nederlandse orde van advocaten, Mr. Mout, Deken van de orde der advocaten bij de Hoge Raad der Nederlanden, Mr. Jolles, Deken van de orde van advocaten in het arrondissement Amsterdam, Mr. Loeff, Deken van de orde van advocaten te Rotterdam, Mr. Vermeulen, Voorzitter van Gezelschap Jonge Balie bij de Hoge Raad der Nederlanden, Mr. Van Moorsel, Voorzitter der Jonge Balie te Rotterdam, Mr. Verhaeghen, bestuurslid van de Vereniging der Jonge Balie te Amsterdam.

Uw aanwezigheid, geachte confrères, getuigt van de groeiende samenwerking tussen Noord en Zuid op het juridisch vlak. Het is onze wens dat eens de eenvormigheid, de eenheid van ons volk en van onze kultuur kome verstevigen.

Wij danken U voor uw steun en voor de verrijking welke U de Vlaamse Rechtsliteratuur biedt. Wij stellen uw medewerking voor de uitbouw van het Nederlands rechtsleven te Brussel ten zeerste op prijs.

Et, tournant mes regards vers la frontière sud de notre pays, je salue avec infiniment de joie et de sympathie les représentants des barreaux de Paris et de Genève.

Me. Lusson, secrétaire au stage au barreau de Paris, vous nous apportez les vœux d'un grand barreau européen. Nous avons gardé le meilleur souvenir de votre fastueuse rentrée solennelle au cours de laquelle, se trouvaient réunis autour de Me. Brunois, le distingué chef de votre ordre, un très grand nombre de bâton-

niers venus des cinq continents, pour témoigner de l'universalisme de l'avocat, faisant naître de cette façon par delà la frontière idéologique qui sépare le monde, un espoir de coopération juridique, précurseur d'une paix universelle.

Et dans le même élan je salue Me. Keppeler, premier secrétaire du jeune barreau de Genève qui nous apporte le salut d'un pays dont l'amour de la paix est une vocation.

Ich begrüße mit grosser Freude auf unsere Eröffnungssitzung den Vertreter des Präsidenten der Rechtsanwaltskammer Köln, unseren geehrten Kollegen Dr. Helmut Heyl.

Kontakte wie die heutigen ermöglichen eine gegenseitige Bereicherung und sind Vorläufer einer engeren Zusammenarbeit zwischen unseren beiden Anwaltschaften im morgigen Europa.

Mit Freude sehen wir, dass die Kollegialischen Freundschaftsbande zwischen den Anwaltschaften Köln und Brüssel jedes Jahr fester werden.

Mr. Gibbens, you have come to us in order to express the friendship and the sympathy of our London colleagues of the Bar Council.

We are glad to see that the Channel is no longer an obstacle to our mutual contacts and that the fields of Flanders will, in the future, call to your mind other recollections than those of war, blood and tears.

Come and take your place amongst the European Bars where we very sincerely welcome you.

In occasione di questa sinpatica assemblea tengo, in modo particolare, a dare il benvenuto all' eminente avvocato Carlo Toffoletti, venuto da Milano per rappresentare non solo gli avvocati della sua città, ma di tutta la Penisola.

Gli siamo perciò particolarmente riconoscenti d'aver effettuato un così lungo viaggio per portarci la voce amica, il saluto cordiale e l'augurio graditissimo dei colleghi italiani, coi quali speriamo di creare contatti sempre più frequenti per un' intesa più profonda nell' Europa che si unisce.

Ik geeft nu het woord aan Mr. Chabert die U zal spreken over: « Aggiornamento van de advocatuur ».

## Antwoord van Mr. Albert VANDERLEENEN op de openingsrede

Waarde Confrater, Mr. Chabert,

Reeds door de keuze van uw onderwerp, Meester Chabert, hebt U zich duidelijk gedistancieerd van het advocatentype door U geschetst in het begin van uw betoog. U hebt durven breken met de oude traditie dewelke eiste dat aan het uitgelezen publiek dat het gehoor vormt van deze jaarlijkse plechtige openingszitting een oratorisch steekspel wordt aangeboden, waarin de openingsredenaar een zeer academisch onderwerp behandelt, waarvan het thema onmiddellijk nadien door de voorzitter van deze vergadering zeer kritisch onder de loupe wordt genomen met de uitgesproken bedoeling dit in even academische bewoordingen, zo grondig mogelijk af te breken.

En de efficientie boven de geplogenheden van de traditie verkiezend, hebt U het aangedurfd van deze

gelegenheid gebruik te maken om voor de eminente vertegenwoordigers van de magistratuur, van de balie en van de zakenwereld het zeer actueel probleem te stellen van het aggiornamento van de advocatuur.

Wanneer de jurist-historicus de grondige wijzigingen zal bestuderen welke de advocatuur in de jaren 1960-75 heeft ondergaan en het klimaat zal beschrijven waarin deze zich hebben voltrokken, dan zal hij in uw bondige en in directe stijl geformuleerde rede een interessant tijdsdocument vinden van wat een jong advocaat toen over zijn beroep dacht en hij zal noteren dat U de mening waart toegedaan dat de rechtszoekende van 1965 noch in de magistratuur, noch in de advocatuur het geschikte instrument vond om zijn eigentijdse noden, geschillen en problemen op te lossen en dat door wat U hebt genoemd, het voorrecht

van de jeugd, U het uwe ertoe hebt bijgedragen tot de zo broodnodige aanpassing van ons beroep aan het snelle rythme van deze tijd.

Na en naast de zo dringende hervorming van de procedure, welke moet leiden tot een veel grotere soepelheid in de rechtspleging, ziet U als tweede oplossing voor de moeilijkheden waarmede de balie te kampen heeft, de oprichting van grote advocatenkantoren onder de vorm van associatie tussen verschillende advocaten, waardoor een hogere specialisatie en meteen een snellere afwerking van adviezen en dossiers zou kunnen worden bereikt.

Indien de hervormingen van de proceduur en de associatie zeer belangrijke factoren zijn bij het tot stand komen van het beoogde doel, meen ik echter dat een derde factor evenmin te verwaarlozen is, nl. de hervorming van de rechtsstudies.

In ons huidig Belgisch systeem, is het niet meer te verantwoorden dat de toekomstige jurist, gedurende de eerste twee jaren van zijn universitaire vorming, in de faculteit van wijsbegeerte en letteren een haast eenzijdig literaire en geschiedkundige opleiding geniet, terwijl de volgende drie jaren, tijdens dewelke hij ondergebracht is in de faculteit van de rechten, niet volstaan om hem de nodige juridische bagage bij te brengen, waarover hij moet kunnen beschikken om op een degelijke wijze zijn stage te kunnen aanvangen.

Daarenboven meen ik te mogen zeggen, en dit zonder in de minste mate afbreuk te willen doen aan de vormende waarde voor de jurist van de studies van het burgerlijk recht, dat in de toekomst door een meer oordeelkundige verdeling van het aantal lesuren een ruimere plaats zou moeten toebedeeld worden aan de studie van het administratief, het sociaal en fiscaal recht, alsook aan de studie van de nieuwe juridische verhoudingen welke op het Europees en het internationaal plan in de jongste jaren zijn tot stand gekomen.

Mogen ook onze confraters in het parlement zich op dit punt verdienstelijk maken en zich niet al te zeer, bij de behandeling van deze materie, laten leiden door reminiscenties aan eigen literair verleden, maar er aan denken dat de opgaven voor dewelke de jonge juristen zullen staan, zwaarder zullen zijn dan vroeger en dat, wil men de rechtsstudies niet onmenselijk verlengen, men grondig zal moeten snoeien precies in deze vakken welke menig jurist, tijdens de kandidaturen met zoveel liefde en belangstelling heeft gestudeerd.

De complexiteit van de juridische verhoudingen en het snelle rythme van het zakenleven dwingt ons het beroep anders aan te pakken dan dit in de 19e eeuw en in de eerste helft van de twintigste eeuw het geval was.

Het keurslijf waarin de advocatuur thans nog zit gekneld en dat de traditie en de regelen van de deontologie hebben geschapen in een periode waarin de industriële revolutie nog moest plaats vinden moet worden afgelegd en met een gedurfde visie op de toekomst moeten de regelen welke de waardigheid van het beroep vrijwaren aan de nieuwe tijdsgeest en de behoeften van de economische wereld worden aangepast.

Het recente verleden heeft ons reeds geleerd dat de evolutie in de sociale en economische sector niet op de drempel van het oud herenhuis waarin het kantoor van de advocaat is gevestigd, is blijven stilstaan, maar dat men om ons heen is gegaan en dat een al te grote zin voor traditie de oorzaak was dat de nieuwe behoeften werden opgevangen door nieuwe functies, door nieuwe beroepen, waarvan sommigen althans aan de economie uitstekende diensten bewijzen, diensten

welke normalerwijze in de schoot van de advocatuur konden worden verleend, indien zij tijdig uit haar immobilisme was losgekomen.

Problemen als daar zijn: de samenwerking van de advocaat met de accountant, het fiscaal kantoor en andere parajuridische beroepen, moeten op een realistische wijze worden onderzocht en opgelost. Is het totaal ondenkbaar dat onder het toezicht van de balie er gemengde kantoren tot stand komen, waarin juristen, accountants, fiscalisten, specialisten in financiële wetenschappen en andere samen werken, opdat op deze wijze de zakenman de oplossing van al deze aanverwante en nauw verknochte problemen aan één enkel kantoor zou kunnen toevertrouwen?

En zou het de balie schaden, indien op een waardige wijze de aandacht van de zakenwereld wordt gevestigd op de diensten welke door de modern opgevatte advocatenkantoren kunnen gepresteerd worden?

Verliest de ingenieur, werkzaam in een studiebureau, zijn waardigheid wanneer hij buiten zijn kantoor public relations onderhoudt met zijn opdrachtgevers?

protectiemaatregelen waarmede de overheid haar even-

Zeer terecht hebt U doen opmerken, Meester Chabert, dat de advocatuur niets te verwachten heeft van protectiemaatregelen waarmede de overheid haar eventueel zou kunnen begunstigen, indien deze de verstarring en het immobilisme zouden in de hand werken.

Integendeel, de balie zou ruim moeten toegankelijk worden gesteld voor al wie, met de nodige bevoegdheid, juridische consultatie verstrekt en dit geldt ook voor al de buitenlandse juristen welke thans sinds enkele jaren in ons land werkzaam zijn.

In plaats van naar een monopolie te streven voor het houden van juridische consultaties, monopolie dat bij voorbeeld in Duitsland aan de advocaten is toegekend, zouden de juridische raadgevers op een directe of indirecte wijze bij de balie moeten betrokken worden. De rechtzoekende zou bij een dergelijk toezicht slechts voordeel kunnen vinden.

Terloops weze ook gezegd dat de toegang van vreemde juristen tot het beroep der advocatuur ook de kans zou geven bij te dragen tot de africanisering van de balie in Kongo. Op deze wijze zouden de Kongolese studenten in de rechten op een volwaardige wijze, na het beëindigen van hun studies, zich door hun stage bij een Belgische balie, kunnen laten inschrijven om alzo, na een degelijke vorming, de rijke traditie van waardigheid en onafhankelijkheid van balie en magistratuur in Afrika te kunnen voltrekken.

Ik weet dat al wat hier werd gezegd zeer revolutionair kan klinken in de oren van sommigen die het beroep van advocaat zeer liefhebben en die er voor vrezen dat dit alles de teloorgang kan betekenen van de rijke deugden welke in het verleden het sieraad waren van de beoefenaars van ons beroep.

Tot hen zeg ik dat zij moeten vertrouwen hebben in de generatie van jonge mensen welke leven in deze zo beweeglijke tijd en dat na de revolutie welke zich thans op het plan van de menselijke verhoudingen aan het voltrekken is, er een nieuwe levensstijl zal tot stand komen waarin ook de jonge advocaat op een waardige wijze, zij het enigszins anders, zijn beroep zal kunnen uitoefenen. En tot degenen welke er toch niet in geloven, moge het een troost wezen te weten dat hun beroep het allerlaatste was dat is trouw gebleven aan de geest en de geplogenheden van een tijd, welke met de ontdekking van de kernsplijting van het atoom, definitief de geschiedenis is ingegaan.

Het is uw verdienste, Meester Chabert, de nieuwe periode voor het Vlaams Pleitgenootschap te hebben ingeluid.

## Rede van Mr. Maurice CORNIL, stafhouder der Balie

Wij hebben een goede en mooie rede gehoord, die op gelukkige wijze de nadruk legt op de noodzakelijke hervorming van het beroep, en die aanpassingen voorstelt waarvan de meeste, naar mijn mening, een aanbeveling verdienen.

De Balie van Brussel heeft, een jaar geleden, een studiecentrum voor Beroepshervormingen ingericht waaraan andere Belgische balies hun medewerking hebben toegezegd.

De Raad der Orde heeft zopas beslist er een sectie aan toe te voegen die zich zal gelasten met de vestigingsvrijheid van de advocaat. Dit om U te zeggen, geachte Confrater, Mr. Chabert, dat we op dezelfde golfengete zijn afgestemd, wat me ten zeerste verheugt want, opdat onze hervorming zou slagen moeten we: 1° ons losmaken van onze beroepsmisvorming: de babbelzucht, en van onze overdreven neiging alle vraagstukken te willen oplossen met woorden, of anders gezegd: we moeten handelen; 2° moeten we kunnen rekenen op de medewerking van de jonge elementen.

Het studiecentrum schijnt aan de eerste van deze twee voorwaarden te voldoen.

En U brengt ons de tweede.

We zullen dus in ons opzet slagen.

In de loop van het gerechtelijk jaar verloren we één van onze confraters wiens leven getuigde voor de actie en de jeugd, en tegen de praatziekte van de ouderen.

Maurice Van Hemelryck was een self-made man. Hij was de oudste van twaalf kinderen; doctor in de rechten op 35-jarige leeftijd dank zij een hardnekkige wilskracht. Hij was een nieuw man, zonder verleden, die recht door zee ging.

Gedurende twintig jaar was hij onze actieve en plichtsgetrouwe confrater. Hij had de leiding over het Vlaams Pleitgenootschap. Vervolgens, geheel en al door de politiek opgesorpt, werd hij op de lijst der ere-advocaten ingeschreven.

Stichter van de Kristelijke Volkspartij, verdediger van haar echte filosofie tegen elk deviationisme, is het zijn karakter dat hem aanwees om het zo moeilijke schoolpakt, dat het land uit de sleur hielp waarin het sinds lang vastliep, tot stand te brengen.

Het is nogmaals zijn karakter dat hem aanwees als minister van Kongo in 1959, het jaar dat de doodsklok luidde over onze koloniale roeping.

Wanneer de belangen, de eer en het leven van twee naties, wanneer de belangen, de eer en het leven van bijna dertig miljoen mensen op het spel staan is de politiek geen spel meer, de vergissing onvergeeflijk, het egoïsme een misdaad... en de scherpzinnigheid een weldaad van de goden. Wanneer de scherpzinnigheid gepaard gaat met moed en edelmoedigheid dan is het register van de menselijke lofbetuigingen noch voldoende afgewisseld, noch voldoende uitgebreid om haar de hulde te brengen waarop ze recht heeft: Nooit zullen we Maurice Van Hemelryck voldoende onze dank kunnen betuigen.

De voorrechten van de blanken verdedigen tegen het recht van de gekoloniseerde volkeren kon in 1959 een salonspel, een seminarieoefening of de manifestatie van een afschuwelijke rassentheorie zijn. Het was in elk geval een vergissing.

Gebruik makend van de onvoldoende voorbereiding waarin een betwiste kolonisatie de kleurlingen had gelaten, om de onafhankelijkheid in het gedrang te brengen welke men hun anderzijds met een voorgewende vrijgevigheid toestond, is één van de ongestrafte misdaden van deze laatste jaren; zij kon niet begaan worden, zij kon in elk geval niet beproefd worden dan tegen de wil in van Maurice Van Hemelryck en nadat schandelijke belangen tegen hem de meest verfoeilijke campagne hadden gevoerd.

Maurice Van Hemelryck had een plan uitgewerkt, gespreid over vier jaar, gedurende dewelke de vorming van de zwarte elite zou doorgevoerd worden en deze achtereenvolgens de verschillende hiërarchische graden van het rijksbestuur zou toegewezen krijgen. Daar hij het vertrouwen van de Kongolese leiders genoot zou hij hun toestemming hebben verkregen.

Maurice Van Hemelryck had een heldere en vooruitziende blik die gemakkelijk naar de schalkse kant draaide. Deze blik hebben sommigen op het ogenblik dat hij, niet zonder fierheid, de functie van Minister van Kongo neerlegde, niet kunnen uitstaan. Die blik was deze van onze Maurice Van Hemelryck.

Mevrouwen, Mijne Heren,

Ik ben U dankbaar omdat U samen met mij die hulde bracht en in onze harten de nagedachtenis bestendigde van hem die een van de besten onder ons was.

## RECHTSPRAAK

### HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 18 september 1964.

Voorzitter: M. Rutsaert.

Raadsheer-verslaggever: M. Naulaerts.

Procureur-generaal: M. Hayoit de Termicourt.

Advocaat: Mr. Van Rijn.

**Lastgeving. — Bewijs. — Volmacht. — Overlegging ervan niet vooraf geëist door derde. — Gevolgen.**

*Al heeft een derde, alvorens met een lasthebber te handelen, het recht de overlegging van een volmacht*

*te eisen, ten einde zich van het bestaan van de lastgeving te vergewissen, is hij er nochtans niet toe gehouden zulks te doen. Wanneer hij het niet doet, b.v. omdat hij voldoende zekerheid heeft omtrent het bestaan en de omvang van de lastgeving, is het gevolg daarvan dat, in geval van latere ontkenning ervan door de lastgever, hij ertoe gehouden is het bewijs van de lastgeving, door alle rechtsmiddelen, bij te brengen, doch geenszins dat hij het bestaan van de lastgeving achteraf kan ontkennen, wanneer noch de lastgever noch de lasthebber dienaangaande enige betwisting opperen.*

Mampuyts t./ N.V. Société Générale de Dragage.

Gelet op de bestreden beslissing, op 15 maart 1963 gewezen door de Werkrechtssraad van beroep te Antwerpen, kamer voor werklieden;

Over het eerste middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 1984, 1985 en 1988 B.W., 1 van de wet van 10 juni 1952 betreffende de gezondheid en de veiligheid van de arbeiders, alsmede de salubriteit van het werk en van de werkplaatsen, en, voor zoveel nodig, 97 van de Grondwet,

doordat de bestreden beslissing de aanvraag tot wederopneming door de heer Corbeel uit naam van eiser, en dus als zijn lasthebber ingediend, ongeldig en de vordering van eiser dienvolgens niet ontvankelijk heeft verklaard en hem in de kosten heeft veroordeeld, op grond van de overweging «dat op het ogenblik, waarop de aanvraag tot wederopneming werd gedaan, beweerde lasthebber niet in het bezit was van een regelmatige volmacht»;

terwijl de in het middel aangehaalde wetsbepalingen geenszins als noodzakelijk vereiste voor het bestaan van de lastgeving voorschrijven dat er bij het ontstaan van de lastgeving en in de uitoefening ervan een volmacht zou bestaan, en de bestreden beslissing dus, door bij de bestanddelen van het contract van lastgeving een vereiste te voegen dat de wet niet voorschrijft, de op de lastgeving toepasselijke en dienvolgens de andere in het middel aangehaalde wetsbepalingen heeft geschonden;

Overwegende dat de eis de veroordeling van verweerster tot voorwerp heeft om aan eiser een vergoeding te betalen gelijk aan het bedrag van twee jaar loon, wegens de weigering van verweerster eiser opnieuw in de onderneming op te nemen, nadat zij hem zonder inachtneming van een opzeggingstermijn had afgedankt, hoewel hij lid was van het comité voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing der werkplaatsen en deswege de bescherming genoot die voorzien is door artikel 1, paragraaf 4, e, 1°, van de wet van 10 juni 1952 betreffende de gezondheid en de veiligheid van de arbeiders, alsmede de salubriteit van het werk en van de werkplaatsen, zoals aangevuld door artikel 3 van de wet van 17 juli 1957;

Overwegende dat, volgens artikel 1, paragraaf 4, e, 3°, van evenbedoelde wet, het hoofd van de onderneming er toe gehouden is de werknemer die de wettelijke bescherming geniet en die met schending van de bepalingen van dit artikel werd afgedankt, opnieuw in de onderneming op te nemen, voor zover die werknemer dit bij ter post aangetekend schrijven heeft aangevraagd binnen dertig dagen na de datum van de afdanking;

Overwegende dat verweerster de ontvankelijkheid van de eis betwistte omdat eiser zelf geen aanvraag tot wederopneming had gedaan en het niet bewezen was dat hij aan het Algemeen Belgisch Vakverbond, hetwelk zodanige aanvraag deed, een regelmatige volmacht daartoe had verleend;

Overwegende dat de bestreden beslissing de vordering van eiser niet ontvankelijk verklaart omdat de beweerde lasthebber, op het ogenblik waarop de aanvraag tot wederopneming werd gestuurd, niet in het bezit was van een regelmatige «volmacht»;

Overwegende dat zo een derde, alvorens met een lasthebber te handelen, het recht heeft de overlegging van een volmacht te eisen, ten einde zich van het bestaan van de lastgeving te vergewissen, hij er nochtans niet toe gehouden is zulks te doen; dat, wanneer hij zulks niet doet, namelijk omdat hij voldoende zekerheid heeft omtrent het bestaan en de omvang van de lastgeving, het gevolg hiervan is dat, in geval van latere ontkenning ervan door de lastgever, hij er toe gehouden is het bewijs van de lastgeving, door alle rechtsmiddelen

bij te brengen, doch geenszins dat hijzelf het bestaan van de lastgeving achteraf kan ontkennen, wanneer noch de lastgever noch de lasthebber dienaangaande enige betwisting opperen;

Overwegende dat uit de bestreden beslissing blijkt dat eiser, verre van de lastgeving te betwisten, beweerde dat hij aan het Algemeen Belgisch Vakverbond lastgeving had verleend, en dat uit geen vaststelling van die beslissing kan afgeleid worden dat het vakverbond die lastgeving heeft betwist;

Overwegende mitsdien dat de bestreden beslissing door de eis niet ontvankelijk te verklaren om de enkele reden, dat de lasthebber niet in het bezit was van een regelmatige «volmacht» op het ogenblik van de aanvraag tot wederopneming, zonder na te gaan of verweerster de overlegging van een volmacht had geëist toen de beweerde lasthebber zich in betrekking met haar stelde, de in het middel aangeduide wetsbepalingen heeft geschonden;

Dat het middel gegrond is;

Om die redenen :

Vernietigt de bestreden beslissing;

Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van de vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerster in de kosten;

Verwijst de zaak naar de Werkrechtssraad van beroep, kamer voor werklieden, te Gent.

NOOT: Verg. J. Steyaert, A.P.R. Tw., *Ondernemingsraad, Comité voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen, Bescherming van de kandidaten en verkozenen*, nr. 204 en het aldaar geciteerde arrest van Cass. 25 juni 1959, T.S.R. 1960, 8; Pas. 1959, 1101.

## HOF VAN CASSATIE

2de Kamer. — 22 februari 1965.

Voorzitter: M. Van Beirs.

Raadsheer-verslaggever: M. de Waersegger.

Advocaat-generaal: M. Delange.

Gewijsde. — Juridische identiteit van de partijen. — Twee gedingen over arbeidsongeval. — Verzekeraar telkens in andere hoedanigheid.

*Aan de derde voorwaarde voor het gezag van rechterlijk gewijsde, de juridische identiteit van de partijen, is niet voldaan, als in twee gedingen tussen de verzekeraar van arbeidsongevallen en de arbeider, die slachtoffer is van een ongeval en tevens schuldig is aan het ongeval van een mede-arbeider, de verzekeraar in het eerste geding optreedt als iemand op wie de verplichtingen van de werkgever jegens de arbeider van rechtswege waren overgegaan (art. 9, 2e lid arbeidsongevallen) en in het tweede geding de rechtsoverdracht uitoefent op grond van art. 19, 8e lid arbeidsongevallenwet als krachtens art. 22 verzekeringswet in de rechten van de medearbeider getreden.*

Caisse commune de l'industrie charbonnière t./ Morlet.

Gelet op het bestreden arrest, op 13 december 1963 door het Hof van beroep te Brussel gewezen;

Over het middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 1315, 1316, 1350, inzonderheid 3°, 1351, 1352 van het Burgerlijk Wetboek, 3, 4, 15, 16 van de wet van

17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering, 19, inzonderheid derde lid, van de wetten betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit arbeidsongevallen, gecoördineerd op 28 september 1931, en 97 van de Grondwet;

doordat het bestreden arrest de stelling van burgerlijke partij van eiseres niet ontvankelijk heeft verklaard, op grond dat het bedoelde ongeval waarvoor verweerder aansprakelijk is gesteld en die de dood van een werkmakker en verwondingen van een ander heeft veroorzaakt, zich heeft voorgedaan toen verweerder, evenals de getroffen en, op weg was naar het werk en dat verweerder dientengevolge van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid ontslagen is overeenkomstig artikel 19, derde lid, van de arbeidsongevallenwet, en doordat het bestreden arrest aldus heeft beslist met miskenning van de door eiseres ingeroepen beslissing die op 26 mei 1961 door de scheidsrechterlijke commissie te Charleroi tussen partijen is gewezen, en van het gezag van het bij de genoemde beslissing gewijsde, en daarbij overweegt dat het niet terzake dient dat deze commissie in een geschil tussen de partijen heeft beslist dat het bedoelde ongeval ten aanzien van verweerder geen arbeidsongeval was en dat niet was aangetoond dat deze beslissing kracht van gewijsde had gekregen, terwijl de ingeroepen beslissing, waarvan het hoger beroep trouwens als niet ontvankelijk verworpen was, op het desbetreffende punt gezag van het tussen partijen gewijsde had, zelfs indien zij op dat ogenblik niet in kracht van gewijsde gegaan was, en dat derhalve het hof van beroep onder dit voorwendsel op wettelijke wijze haar gezag niet heeft kunnen onzeggen en niet heeft kunnen verklaren dat de beslissing van de scheidsrechterlijke commissie niet terzake diende;

Overwegende dat op grond van artikel 1351 van het Burgerlijk Wetboek het gezag van rechterlijk gewijsde alleen geldt wanneer er identiteit van het voorwerp, identiteit van de oorzaak en juridische identiteit van de partijen is;

Overwegende dat hier inzonderheid aan deze laatste voorwaarde niet voldaan is;

Dat immers bij de beslissing op 26 mei 1961 gewezen door de scheidsrechterlijke commissie te Charleroi, welke beslissing door eiseres wordt ingeroepen, deze handelde als iemand op wie de verplichtingen van de « Société des Houillères » te Anderlues jegens verweerder van rechtswege waren overgegaan krachtens artikel 9, tweede lid, van de gecoördineerde wetten betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit de arbeidsongevallen, terwijl zij in het geschil dat aanleiding heeft gegeven tot het bestreden arrest, van verweerder eiste dat hij de forfaitaire vergoedingen, door haar aan Pelato en aan de rechtverkrijgenden van Fresschetto betaald, zou terugbetalen, omdat zij ten belope van de verschuldigde som in hun rechten getreden was krachtens artikel 22 van de wet van 11 juni 1874 en aldus hun rechtsvorderingen tegen de verweerder, aansprakelijke derde, uitoefende op grond van art. 19, achtste lid, van de voormelde gecoördineerde wetten;

Dat het middel onderstelt dat eiseres in dezelfde hoedanigheid handelde bij haar stelling van burgerlijke partij en bij de eis die aanleiding heeft gegeven tot de beslissing van 26 mei 1961, en derhalve feitelijke grondslag mist;

*Om die redenen:*

Verwerpt de voorziening;  
Veroordeelt eiseres in de kosten.

## RAAD VAN STATE

6e Kamer. — 3 juni 1965.

Voorzitter : M. Moureaux.

Raadsleden : M. Coyette en Mevr. Ciselet.

Substituut-auditeur-generaal : M. Tacq.

Advocaat : Mr. S. Wolff.

**Geschil nietigverklaring. — Akte vatbaar voor beroep. — Bevoegdheid. — Subjectief recht.**

1. *Het beroep tot nietigverklaring van de handeling waarbij de minister van Financiën geen beslissing neemt die ten aanzien van verzoeker uitvoerbaar is, doch de minister van landsverdediging alleen maar verzoekt sommige bepalingen van wettelijke aard toe te passen, is niet ontvankelijk.*
2. *Inzover verzoeker met zijn beroep tot nietigverklaring, door de Raad van State wil doen erkennen dat hij, niettegenstaande bepaalde wetsbepalingen, gerechtigd blijft op integrale uitkering van de gezinsvergoedingen volgens de koloniale regeling, gecumuleerd met de kinderbijslag volgens de Belgische regeling, werpt hij een betwisting op over de omvang van zijn subjectieve rechten; verzoeker betoogt niet, en het blijkt ook niet, dat de wetgeving het bedrag hem in dezen toekomende sommen afhankelijk maakt van een voorafgaande beslissing van de administratie waarin een haar alleen toekomende beoordeling besloten ligt en die het aan de Raad van State zou staan als onwettig te vernietigen.*

Denis t./ Belgische Staat (Minister van Financiën)

**Arrest nr. 11.281**

Gezien het op 26 april 1963 ingediende verzoekschrift, waarbij Pierre Denis de nietigverklaring vordert van « de beslissing van de Minister van Financiën betreffende het niet-cumuleren van de gezinsbijslag en de gezinsvergoedingen welke verzoeker moet genieten »;

Overwegende dat verzoeker, na een Koloniale loopbaan, opnieuw dienst heeft genomen in het Belgisch leger;

Overwegende dat de bestreden handeling, waarvan niet is bewezen dat verzoeker er meer dan zestig dagen vóór 26 april 1963 kennis van heeft gehad, neergelegd is in een dienstbrief welke de Minister van Financiën op 30 januari 1963 aan de Minister van Landsverdediging heeft gericht; dat de Minister van Financiën in die dienstbrief, na te hebben bevestigd dat artikel 24 van de wet van 21 maart 1960 en artikel 26 van de wet van 27 juli 1961 verbod opleggen kinderbijslag volgens de Belgische regeling te cumuleren met de vergoedingen of de bijslag die voor de kinderen worden toegekend ter aanvulling van een pensioen verleend aan leden van het beroepspersoneel der kaders in Afrika, het bedrag bepaalt van de in het decreet van 27 april 1955 bedoelde gezinsvergoedingen welke verzoeker als gewezen ambtenaar van het bestuur in Congo geniet; dat hij vervolgens constateert dat verzoeker heeft verklaard dat hij kinderbijslag volgens de Belgische regeling ontvangt of tot vóór kort heeft ontvangen; dat de Minister van Financiën ten slotte de aandacht van zijn collega vestigt op de verplichting welke de bepalingen van genoemde wetten voor de administratie van Landsverdediging medebrengen, namelijk de kinderbijslag volgens de Belgische regeling alleen te betalen voor zover het bedrag ervan

hoger ligt dan de bedragen van de in genoemde dienstbrief vermelde gezinsvergoedingen;

Overwegende dat de Minister van Financiën met de bestreden handeling, geen beslissing neemt die ten aanzien van verzoeker uitvoerbaar is, maar de Minister van Landsverdediging alleen maar verzoekt sommige bepalingen van wettelijke aard in een bepaalde zin toe te passen;

Overwegende bovendien, dat verzoeker, in zover hij met de vordering tot nietigverklaring van die handeling, door de Raad van State wil doen erkennen dat hij niettegenstaande de door de Minister van Financiën aangehaalde wetsbepalingen gerechtigd blijft op integrale uitkering van de gezinsvergoedingen volgens de Koloniale regeling, gecumuleerd met de kinderbijslag volgens de Belgische regeling, een betwisting over de omvang van zijn subjectieve rechten opwerpt; dat verzoeker niet betoogt, en dat niet blijkt, dat de wetgeving het bedrag van de aan verzoeker in dezen toekomstende sommen afhankelijk maakt van een voorafgaande beslissing van de administratie waarin een haar alleen toekomstende beoordeling besloten ligt en die het aan de Raad van State zou staan als onwettig te vernietigen; dat het beroep niet ontvankelijk is.

Besluit:

Artikel 1. — Het beroep is verworpen.

## HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

6e Kamer. — 24 mei 1965.

Voorzitter: Jhr. Beeckmans de West-Meerbeek.

Raadsheren: M.M. Van der Haegen en Roevens.

Advocaat-generaal: M. Bondue.

Advocaten: Mrs. Den Haerynck en Bonjé.

1. Scheiding der machten. — Bevoegdheid van de burgerlijke rechtsmachten ten aanzien van administratieve besluiten en verordeningen.
2. Kortgeding. — Gemeente plaatst verkeerssteken midden op de weg. — Miskennning van art. 99 verkeersreglement. — Belet de uitoefening van een privaat recht van doorgang. — Handwijze niet eens in overeenstemming met administratieve beslissing. — Feitelijke hinder. — Bevoegdheid van de rechter.

1. De burgerlijke rechtsmachten zijn onbevoegd om zich uit te spreken over de opportuniteit van een door de burgemeester genomen politiemaatregel, maar ze zijn grondwettelijk verplicht de toepassing te weigeren van de administratieve besluiten en verordeningen die met de wet strijdig zijn en inzonderheid een privaat recht zouden opheffen.
2. Als de gemeente een verkeerspaal met het verbodsteken nr. 24 midden op de weg plaatst, met miskenning dus van het voorschrift van art. 99 van het algemeen verkeersreglement, en daardoor een materiële hinder schept voor de uitoefening van een privaat recht van doorgang, als bovendien de paal niet overeenkomstig de administratieve bepaling zelf werd aangebracht, is de rechter in kortgeding bevoegd om een einde te maken aan die feitelijke hinder en de wegneming van de paal te bevelen.

Gemeente Merksem en Burgemeester van Merksem t./  
Leukemans.

Gezien in behoorlijke uitgifte overgelegd het bevelschrift op 25 september 1964 verleend door de Heer Voorzitter der Rechtbank van eerste aanleg, zetelende te Antwerpen in kortgeding;

Gezien de akte van beroep regelmatig naar de vorm en binnen de wettelijke termijn op 19 oktober 1964 ingesteld;

Overwegende dat de vordering strekt tot wegname van de paal geplaatst tussen de gebouwen 159 en 161 van de Bredabaan te Merksem en herstelling van de weg in zijn oorspronkelijke toestand;

Overwegende dat ingevolge het plaatsen van deze paal in het midden van de weg het zogenaamd «Peetersstraatje» uitgevend op de Bredabaan afgesloten werd;

Overwegende dat oorspronkelijke eiser aanvoert dat er in de notariële akte van aankoop van zijn eigendom dd. 28 november 1901 hernomen in de akte dd. 1 december 1951 een erfdiensbaarheid van doorgang gevestigd werd voor «wagens en rijtuigen bestemd voor zijn koop», en dat het plaatsen van deze paal zijn recht op doorgang met voertuigen volledig afschaft;

Overwegende dat appellanten de onbevoegdheid opwerpen der burgerlijke rechtsinstanties zich steunende op het grondwettelijk beginsel van de scheiding der machten;

Overwegende dat appellanten aanstippen dat kwestieuze paal geplaatst werd ingevolge een politiemaatregel genomen door de Burgemeester van de gemeente Merksem krachtens artikel 90 van de Gemeentewet en de Decreten van 14 december 1789 en 16/24 augustus 1790;

Overwegende inderdaad dat de burgerlijke rechtsmachten onbevoegd zijn om zich over de opportuniteit uit te spreken van een politiemaatregel door de Heer Burgemeester genomen;

Overwegende nochtans dat het algemeen aangenomen wordt door rechtsleer en rechtspraak, «dat de gewone rechtbanken grondwettelijk verplicht zijn de toepassing te weigeren van de administratieve besluiten en verordeningen die met de wet strijdig zijn en namelijk een privaat recht zouden afschaffen»; (Mast, Overzicht van het Administratief recht; Wigny, Droit Administratif nr. 433-434);

Overwegende dat terzake vaststaat dat door het plaatsen van het verbodsteken 24 op een paal in het midden van de rijbaan van dit zeer enge straatje dat slechts 2,85 m. breed is, en niet, bijvoorbeeld, aan de twee staken op de zijgevel gevestigd, waar het vorige verkeerssteken was geplaatst geworden, een materiële hinder geschapen werd waardoor de uitoefening van het privaat recht van geïntimeerde, van doorgang met gelijk welke wagen of rijtuig zoals gespan, handkar, enz..., onmogelijk wordt gemaakt;

Overwegende dat het bestreden bevelschrift geenszins het door de Burgemeester getroffen reglement afschaft of wijzigt doch alleen de wegname van een paal beveelt die in feite de uitvoering van bepaalde private rechten van geïntimeerde belette;

Overwegende dat de wegcode bepaalt dat de verbodstekens aangebracht worden aan «de rechterzijde» ten opzichte van de richting gevolgd door de weggebruikers voor wie zij gelden (art. 99 Wegcode);

Overwegende overigens dat niet uitdrukkelijk in de administratieve beslissing van appellanten, de materiële wijze van uitvoering omschreven was;

Overwegende dat kwestige paal derhalve noch overeenkomstig de wettelijke bepalingen noch overeenkomstig de administratieve beslissing zelve in het midden van de rijbaan aangebracht werd; dat de rechter zetelende in kortgeding dus wel bevoegd is om een

einde te stellen aan deze feitelijke hinder, onafgezien van de vorm van de beslissing;

*Om deze redenen :*

Het Hof,

Gelet op artikel 24 der wet van 15 juni 1935;

Alle andere besluiten verwerpende;

Gehoord de Heer Advocaat-generaal Bondue in zijn eensluidend advies in openbare zitting gegeven;

Ontvangt het beroep;

Verklaart het ongegrond;

Dienvolgens,

Bevestigt het aangevochten bevelschrift, in zijn beschikkend gedeelte;

Veroordeelt appellanten tot de kosten van beroep.

NOOT: Zie de beslissing a quo van de President van de Burgerlijke Rechtbank te Antwerpen van 25 september 1964, in R.W. 1964-1965, 1595.

### HOF VAN BEROEP TE GENT

3e Kamer. — 18 december 1965

Voorzitter dwn. : M. Santenaire.

Raadsheren : M.M. De Preter en De Clercq.

Advokaat-generaal : M. Bonte.

Advocaat : M. A. Standaert (Gent).

**Vreemdelingenpolitie. — Vreemdeling zeeman. — Afmonstering. — Aan wal gezet op Belgisch grondgebied. — Verplichtingen van matroos en scheepskapitein. — Toelating van waterschout. — Buitenlandse matroos regelmatig afgemonsterd doch aan wal gezet zonder voormelde toelating. — Geen strafbare deelneming van scheepskapitein. — Tekortkoming van scheepskapitein niet strafbaar.**

*Zo de buitenlandse afgemonsterde zeelieden slechts van boord mogen gaan op voorwaarde van in het bezit te zijn van de bij het K.B. van 25 maart 1961 vereiste reisdokumenten en mits toelating van de waterschout, terwijl de scheepskapitein geen enkele persoon mag ontschepen die niet in het bezit is van de nodige bescheiden voor het betreden van het Belgisch grondgebied zonder toestemming van de waterschout (1), bestaat er nochtans geen enkele rechtstreekse verplichting in hoofde van de scheepskapitein met betrekking tot het bekendmaken aan de waterschout van het afmonsteren van een vreemdeling-zeeman die in het bezit is van de vereiste reisdokumenten.*

*Wanneer derhalve de vreemdeling-zeeman, t.o.v. dewelke niet gebleken is dat hij afgemonsterd en aan wal gezet werd zonder in het bezit te zijn van de vereiste bescheiden, het grondgebied van het Rijk betreedt zonder voorafgaande toelating van de waterschout kan de tekortkoming desaangaande van de scheepskapitein niet worden aangezien als hulp of bijstand in de handelingen welke verband houden met de door de buitenlandse matroos gepleegde inbreuk, terwijl het gebrek aan voorzorgen van de scheepskapitein om deze inbreuk te verhinderen op zich zelf niet strafbaar is gesteld.*

Inzake O.M. t./ Schuur, Johannes

Verdacht van : te Gent, de 25 januari 1962 : Bij inbreuk op artikel 12, 3° van de wet van 28 maart 1952 op de vreemdelingenpolitie (B.S. 30-31 maart 1952)

een vreemdeling, terzake een afgemonsterde vreemde zeeman, die naar luid van art. 12, par. 3 van het K.B. van 25 maart 1961 betreffende de voorwaarden waaronder vreemdelingen België mogen binnenkomen, er verblijven en er zich vestigen (B.S. 25 april 1961), slechts van boord mag gaan met toelating van het Waterschoutsambt en indien de reisdocumenten in zijn bezit zijn die krachtens de artikelen 2 tot 6 of 9 en 10 van voornoemd K.B. vereist zijn voor de binnenkomst in België, te hebben geholpen of bijgestaan, hetzij in de handelingen welke zijn wederrechtelijk binnenkomen in het Rijk voorbereid of vergemakkelijkt hebben, hetzij in die welke dit binnenkomen voltooid hebben.

Daaraan niet plichtig verklaard, werd beklagde, op tegenspraak, ontslagen van de vervolging zonder kosten, deze kosten ten laste van de Staat blijvend ;

Bij vonnis der Rechtbank van eerste aanleg te Gent, correctionele Kamer met één rechter, gedagtekend 25 februari 1965, waarvan het Openbaar Ministerie op 2 maart 1965, beroep heeft ingesteld ;

Gehoord de heer Raadsheer De Preter in zijn verslag gedaan ter openbare terechtzitting ;

Gehoord in zijn vordering de heer Bonte, Advocaat-generaal ;

Gehoord de beklagde in zijn middelen van verdediging voorgedragen door zijn raadsman Meester A. Standaert, advocaat te Gent ;

dit alles in het Nederlands ;

De beklagde, in de volstreckte onmogelijkheid om te verschijnen, wordt ter terechtzitting vertegenwoordigd door zijn raadsman Meester A. Standaert, advocaat te Gent ;

Overwegende dat het beroep tijdig en regelmatig ingesteld werd ;

Overwegende dat luidens het art. 12 al. 3 K.B. 25.3.1961 de vreemde zeelieden die afgemonsterd worden, slechts van boord mogen gaan indien zij in bezit zijn van de nodige reisdocumenten zoals voorzien in hetzelfde K.B. en mits toelating van de waterschout ; dat deze verplichting uitsluitend aan de betrokken matrozen opgelegd wordt ;

Overwegende anderdeels dat naar luid van het art. 46 van het Tucht- en Strafwetboek voor de koopvaardij, zijnde de wet van 5 juni 1928, de kapitein geen enkele persoon ontschepen mag die niet in bezit is van de nodige documenten voor het betreden van het Belgisch grondgebied zonder toestemming vanwege de waterschout ;

Overwegende dat ter zake uit niets blijkt dat een zeeman afgemonsterd werd zonder in bezit te zijn van de voorgeschreven documenten ; dat alleen vaststaat dat de ontscheping zonder voormelde toestemming geschiedde ;

Overwegende dat er geen termen zijn om de kwalificatie van het ten laste gelegde feit te wijzigen ;

Overwegende dat de beklagde vervolgd wordt wegens inbreuk op het art. 12, 3° der Wet van 28.3.1952 op de vreemdelingenpolitie en namelijk om een vreemde matroos te hebben geholpen of bijgestaan in de in de dagvaarding nader beschreven handelingen en aangaande het wederrechtelijk binnenkomen in het Rijk bij inbreuk op de reeds vermelde beschikkingen van het K.B. van 25.3.1961 ;

Overwegende dat deze hulp en bijstand volgens het Openbaar Ministerie hierin zou bestaan dat de beklagde een matroos regelmatig afmonsterde en hem tevens zijn loon uitkeerde en hem het zeemansboekje afgaf zonder daarvan voorafgaandelijk kennis te hebben gegeven aan het waterschoutsambt ;

Overwegende dat zoals reeds in voorgaande beschouwingen aangehaald werd, vooreerst niet bewezen is dat een matroos zonder de vereiste reisdocumenten aan wal ging, en vervolgens geen enkele rechtstreekse verplichting voor de kapiteins bestaat aangaande het bekendmaken aan de Waterschout van het afmonsteren van een vreemde zeeman die in het bezit is van de nodige reisdocumenten;

Overwegende dat de tekortkomingen die door het Openbaar Ministerie aan de beklagde worden verweten, naar het oordeel van het Hof, niet kunnen aangezien worden als hulp of bijstand in de handelingen die in de dagvaarding zijn vermeld en in verband met de door de matroos gepleegde inbreuk; dat alleen blijkt dat de kapitein geen bijzondere voorzorgen heeft genomen om het plegen van deze inbreuk te verhinderen, feit dat door geen enkele wetsbeschikking wordt beteugeld;

Overwegende dat de eerste rechter, terecht, de beklagde vrijgesproken heeft.

Op deze gronden:

Het Hof, rechtdoende op tegenspraak,

Gelet op art. 24 der Wet van 15 juni 1935; art. 191 en 211 van het Wetboek van Strafvordering, alle wetsbepalingen door de heer Voorzitter ter terechtzitting van heden aangeduid;

Ontvangt het beroep en erover beslissende:

Bevestigt het beroepen vonnis;

Laat de kosten van beroep ten laste van de Staat.

(1) Zie thans: Art. 11, par. 4 van het K.B. van 21 december 1965 betreffende de voorwaarden waaronder vreemdelingen België mogen binnenkomen, er verblijven en er zich vestigen (Stsbl. van 31 december 1965).

## BURGERLIJKE RECHTBANK TE HASSELT

1e Kamer. — 11 oktober 1965.

Voorzitter: M. Kranzen.

Rechtsers: M.M. Perilleux en Strauven.

Advocaten: Mrs. Derks en Hubrechts.

### Huwelijksvermogensstelsels. — Wettelijke gemeenschap.

— Als een roerend goed in de gemeenschap valt, is er geen overdracht. — Gevolgen ten aanzien van de premie voor de verzekering van het goed. — Verzekeringsovereenkomst die in de gemeenschap valt. — Verplichting tot nakoming van alle bedingen.

*Als in een verzekeringsovereenkomst voor een motorvoertuig bedongen is dat bij overdracht van het voertuig de premie prorata temporis verschuldigd is, dan is daarmee bedoeld de overdracht van het voertuig tegen bepaalde voorwaarden door de eigenaar aan een ander. Zulke overdracht komt niet tot stand als door het huwelijk een aan de vrouw toebehorende auto in de gemeenschap valt. Er kan derhalve niet worden beweerd dat de premie enkel zou verschuldigd zijn voor de tijd die verstreken is tot op het ogenblik dat de zogenaamde overdracht ter kennis van de verzekeraar wordt gebracht.*

Wanneer de verzekeringsovereenkomst in de gemeenschap valt, moet het hoofd van de gemeenschap alle verplichtingen ervan naleven, ook die welke betrekking hebben op de vervanging van het verzekerde voertuig.

Champagne en Smets t./ Assurantie van de Belgische Boerenbond.

Gelet op het bestreden vonnis van de vrederechter van het kanton Hasselt, dd. 29.9.1964, regelmatig in vorm van uitvoerbare uitgifte voorgebracht;

Overwegende dat de ontvankelijkheid van het beroep niet wordt betwist en dat er geen redenen van niet-ontvankelijkheid, welke de rechtbank ambtshalve zou moeten opwerpen, voorhanden zijn;

Overwegende dat tweede appellante haar personenwagen D.K.W. auto Union op 23.1.1958 bij geintimeerde verzekerde; dat zij op 20.7.1963 in het huwelijk trad met eerste appellant en zich steunende op dit feit, appellanten de premie, vervallen op 23.1.1964, welke het voorwerp uitmaakte van de initiële door de eerste rechter aanvaarde eis, weigerden te betalen, voorhoudend dat zij inmiddels een verzekering aangingen bij een andere maatschappij, zoals zij meenden dat hun recht was;

Overwegende dat de eerste rechter, om oordeelkundige redenen, welke de rechtbank overneemt, beslist heeft dat de bedoelde personenwagen en het daarop betrekking hebbend verzekeringsovereenkomst, als roerende goederen in de wettelijke huwelijksgemeenschap, door appellanten gevormd, gevallen zijn;

Overwegende dat appellanten echter art. 33 van de verzekeringsovereenkomst in deze zin willen interpreteren, dat het hier om een werkelijke overdracht zou gaan, zodat alleen een premie zou verschuldigd zijn prorata van de tijd verstreken tot op het ogenblik dat de overdracht ter kennis van geintimeerde werd gebracht;

Overwegende dat deze interpretatie niet juist is;

dat uit de tekst van gezegd artikel blijkt dat hier bedoeld is een overdracht van een bepaald voorwerp aan bepaalde voorwaarden door de eigenaar aan een ander;

Overwegende dat de eerste rechter terecht aanstipt dat in geval van aanvaarding van de wettelijke huwelijksgemeenschap al de roerende goederen van de echtgenoten, bestaande op het ogenblik van het huwelijk, automatisch in de gemeenschap vallen, waarvan de vroegere eigenaar deelgenoot wordt;

dat hiervoor geen overeenkomst over bepaalde voorwerpen nodig is;

dat het zelfs goed mogelijk is dat de aanstaande echtgenoten niet in alle bijzonderheden het roerend bezit van de andere kennen;

dat het dus hier niet gaat om een overdracht in de zin van art. 33 van de polis;

Overwegende dat men zich wel zou kunnen indenken dat, vermits een verzekeringsovereenkomst gebaseerd is op het wederzijds vertrouwen van de contracterende partijen, de echtgenoot bij het huwelijk de verzekering zou kunnen opzeggen, evenals omgekeerd de verzekeringsovereenkomst, dit zou kunnen doen, indien zij geen vertrouwen stelt in de echtgenoot, als hoofd van de gemeenschap;

dat dit echter hier niet geschiedde en de gemeenschap gedurende meerdere maanden na het huwelijk genoten heeft van de waarborg;

Overwegende dat appellanten in subsidiaire orde voorhouden dat appellant, ingeval van vervanging van het verzekerde voertuig, in geen geval gehouden is dit voertuig bij geintimeerde te verzekeren;

Overwegende dat eens het principe aangenomen dat de verzekeringsovereenkomst in de gemeenschap is gevallen hier logisch uit volgt dat het hoofd van de gemeenschap al de verplichtingen, in die overeenkomst vervat, moet nakomen, dus ook deze welke betrekking hebben op de vervanging van het verzekerde voertuig;

Gelet op de voorschriften van de artikelen 2-30 tot 37 der wet van 15 juni 1935 welke werden nageleefd;

Om deze redenen :

en om de redenen aangehaald door de eerste Rechter, De Rechtbank, zetelende in graad van beroep, rechtdoende op tegenspraak, de zetel regelmatig samengesteld zijnde, alle andere en tegenstrijdige besluiten als ongegrond verwerpende,

Verklaart het beroep ontvankelijk maar ongegrond; Bekrachtigt het bestreden vonnis in al zijn beschikkingen;

Veroordeelt appellanten in de kosten van beroep.

NOOT : Vorenstaand vonnis bevestigt het eveneens in dit nummer opgenomen vonnis van de Vrederechter te Hasselt van 29 september 1964.

## BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1e bis Kamer. — 18 mei 1956

Voorzitter : M. Bossyns.

Rechters : M.M. Tilkin en Massa.

Advocaten : Mrs. Posenær en Verschueren.

1. **Beroepsvereniging. — Verbintenis door de voorzitter in zijn hoedanigheid aangegaan. — Vordering tegen hem persoonlijk. — Niet ontvankelijk.**

2. **Gezagsverhouding. — Leraar van een technische school. — Geen band van ondergeschiktheid. — Contract sui generis. — Geen toepassing van de wettelijke bepalingen op de maatschappelijke zekerheid.**

1. *De voorzitter en de adjunct-directeur van een beroepsvereniging zijn niet persoonlijk gebonden door de verbintenissen, die zij in hun hoedanigheid namens de vereniging hebben aangegaan; een ter zake van die verbintenissen tegen hen ingestelde vordering is derhalve niet ontvankelijk.*

2. *De taak van de leraar bestaat niet alleen in de materiële mededeling aan zijn leerlingen van een zekere som van kennis, maar vooral in de vorming van hun persoonlijkheid. Aan ieder onderwijs, hoe experimenteel ook, ligt een humanistische inslag ten grondslag. Om het onderwijs tot normale bloei te doen komen, gaat de leraar met volledige overgave van zijn eigen persoonlijkheid te werk: gezag, leiding en toezicht van bovengeschieden zouden zijn sociale rol enkel dwarsbomen. Weliswaar is zijn taak binnen uitwendige grenzen omlijnd naar programma, uurrooster en plaats, maar die beperkingen slaan op de omvang van zijn prestatie zonder perken te stellen aan de wijze waarop het onderricht geschiedt. Ten aanzien van de leraar kan derhalve niet worden gewaagd van een band van ondergeschiktheid en van een dienstcontract, maar wel van een contract sui generis, waarop het regime der maatschappelijke zekerheid niet van toepassing is.*

R.M.Z. t./ Belgisch Kamer der Rekenplichtigen,  
Gysmans en Van de Woestijne.

Gezien de stukken van het geding o.m. :

1° het in regelmatige vorm voorgebrachte vonnis, waartegen beroep, verleend door de Heer Vrederechter van het Tweede Kanton der stad Antwerpen, in datum van 23 september 1954;

Overwegende dat het beroep en het incidenteel be-

roep, ingesteld bij besluiten, tijdig en in regelmatige vorm werden ingesteld;

\* \* \*

Overwegende dat de oorspronkelijke eis van de R.M.Z. er toe strekt om van appellanten betaling te bekomen van Fr. 32.783 betrekkelijk bijdragen en aankleven voor het vierde kwartaal 1950 tot en met het eerste kwartaal 1953, met recht van voorbehoud op latere kwartalen, het alles met de verwijntresten aan 12% vanaf de datum van sluiting van het rekeninguittreksel nl. 22 oktober 1953, en de kosten van het geding;

Overwegende dat het vonnis a quo na recht gedaan te hebben op de aanspraken van huidige geïntimeerde met aftrek van de door hem in mindering gebrachte som, huidige appellante sub 1° veroordeelde tot de gevorderde som (30.215,— frank) en geïntimeerde voor het overige van zijn aanspraken lastens appellanten sub 2° a en b afwees;

Dat de eerste Rechter zijn zienswijze grondde op de bedenking :

1° *Nopens de eis gericht tegen appellanten sub 2° a en b;*

Dat deze niet persoonlijk gehouden zijn tot de verbintenissen die ze in hun hoedanigheid van Voorzitter en Adjunct-Directeur van appellante sub 1° op zich genomen hebben;

2° *Nopens de hoofdvordering lastens huidige appellante sub 1°;*

Dat de onderworpenheid van deze laatste af te leiden is uit het bestaan van :

a) een dienstcontract tussen haar en haar leraars; dat de wettelijke uitzonderingsbepalingen niet op deze laatste toepasselijk zijn;

b) volledige subsidiëring door het Ministerie van Openbaar Onderwijs, met het gevolg dat deze leraars het statuut van het erkend Technisch Onderwijs ingericht door de Wet van 29 juli 1953 eigen is;

c) identieke voorwaarden en omstandigheden van benoeming, op pensioenstelling e.d. met andere categorieën van onderworpenen;

\* \* \*

A. *Wat betreft het Incidenteel Beroep :*

Overwegende dat geïntimeerde — incidentele appellant — de veroordeling vordert van hoofdappellanten sub 2° a en b in persoonlijke naam en solidairlijk met hoofdappellante sub 1°;

Dat deze laatste de rechtspersoonlijkheid bezit als erkende beroepsvereniging; dat appellanten sub 2° a en b, respectievelijk gedagvaard als Voorzitter en Adjunct-Bestuurder der « Belgische Kamer der Rekenplichtigen, Middelbare en Hogere Handelsavondschoon » niet in eigen naam betrokken kunnen zijn in onderhavig geding;

Overwegende dan ook dat incidentele appellant te vergeefs de ondertekening door hogergenoemden van de aangifteformulieren als de rechtshandeling wil voorstellen, die hem tegenover hen zou verbinden, in eigen naam, zodat de eerste rechter volkomen terecht oordeelde en tot de onontvankelijkheid van de eis besloot in zoverre deze gericht is tegen appellanten sub 2° a en b;

\* \* \*

B. *Wat betreft het Hoofdberoep :*

Overwegende dat appellanten hunne niet-onderwor-

penheid aan de beschikkingen der Wetgeving inzake Rijksmaatschappelijke Zekerheid, als leden van het erkend Technisch Onderwijs, opwerpen;

Overwegende dat luidens artikel 2 der Besluit-Wet van 28 december 1944 dat deze stof regelt, er slechts bijdragen verschuldigd zijn, wanneer er een dienstcontract bestaat of in de bijzondere gevallen, opgesomd in § 2 van dit artikel;

Overwegende dat het vaststaat dat deze stof vooralsnog door geen enkel Koninklijk Besluit werd beheerd, en een ministeriële omzendbrief uitgaande van het Ministerie van Onderwijs dd. 8 februari 1946 deze schikkingen behandelend, in geen geval de bindende kracht noch de rechtsgeldigheid kan bezitten van een Koninklijk Besluit, laat staan dit zou kunnen vervangen;

Dat derhalve nog enkel dient nagegaan of er een dienstcontract kan bestaan tussen een technische school en haar leraars, of deze bedienden zijn van hun aanstellers;

Overwegende dat het bediendencontract als voornaamste attribuut kent de band van boven- en ondergeschiktheid tussen aansteller en aangestelde;

Dat, gelet voornamelijk op de morele zending en opdracht van een leraar, dergelijke band in de uitoefening van zijn taak van onderricht en opvoeding, ondenkbaar is;

dat zijn taak niet alleen bestaat in de materiële mededeling aan zijn leerlingen van een zekere som kennis maar vooral in de vorming hunner persoonlijkheid;

dat aan ieder onderwijs, hoe experimenteel ook, wil het degelijk doorgevoerd worden, een humanistische inslag ten grondslag ligt; dat om dit onderwijs tot normale bloei te doen komen, de leraar met volledige overgave zijner eigen persoonlijkheid te werk gaat en ten deze gezag, leiding en toezicht van bovengesikten zijn sociale rol zouden dwarsbomen;

Dat weliswaar de taak van leraar binnen uitwendige grenzen omlijnd naar programma, uurrooster en plaats, deze beperkingen slaan op de omvang van de te leveren prestatie, zonder nochtans op welke wijze .. ook perken te stellen aan de wijze waarop dit onderricht geschiedt;

Dat aldus beschouwd de leraar veeleer in medewerking met het schoolhoofd de grondige vakkundige vorming zijner leerlingen nastreeft meteen niet alleen — zoals de bediende — het vervullen der onmiddellijke dagtaak beogend, doch ook zijn verplichtingen tegenover zijn leerlingen op het huidig ogenblik en in het vooruitzicht hunner inschakeling in het maatschappelijk proces;

Overwegende dat waar de band van ondergeschiktheid een daadwerkelijke belemmering in de uitoefening van het ambt van leraar zou zijn in gene dele terzake van een dienstcontract kan gewaagd, maar wel van een contract sui generis, waarop het regime der Maatschappelijke Zekerheid niet van toepassing is.

Overwegende dat daarenboven niet kan betwist worden dat het onderwijzend personeel van het Technisch Onderwijs van een bijzonder statuut geniet dat op de meest essentiële punten afwijkt van de beschikkingen der Wet op het bediendencontract als daar zijn: recrutering, proeftijd, ziekteverlof, ter beschikkingstelling, sancties, stabiliteit van het ambt e.d.;

Overwegende dat geïntimeerde verder de door appellante gestelde betaling van 2.568,— fr. ten titel van bijdragen voor het vierde kwartaal 1950, en het eerste en tweede kwartaal 1952 voorstelt als een expliciete erkenning door appellante van haar onderworpenheid; dat appellante voorhoudt dat dit bedrag bij vergissing — dwaling in feite — gestort werd en haar rechten uit dien hoofde voorbehoudt;

Overwegende dat geïntimeerde te vergeefs uit deze houding afleidt dat appellante bij de betaling van een bepaald betwist bedrag stilzwijgend de onderworpenheid aan geïntimeerde zou hebben aanvaard;

Overwegende dat de stof betreffende de maatschappelijke zekerheid van openbare orde is zodat de bekentenis niet in aanmerking komt, en geïntimeerde evenmin de eigen getekende aangifte-formulieren van appellante als een schuldbekentenis kan doen doorgaan, daar deze slechts de blote bevestiging zijn van navorsingen door betrokkene gedaan, waarvan het absoluut karakter geenszins vaststaat en de mogelijkheid ener feitelijke dwaling niet uitgesloten is; dat trouwens de aard van deze rechtsnorm op soevereine wijze door de Rechtbank wordt bepaald en verklaard (Cassatie, 23 juni 1887 - Pas. 87.I.322) (Cassatie Fr. 17 mei 09);

Overwegende dat de betrokken partijen niet door hun verklaringen, wilsuitingen of bekentenissen de toepassing van deze Wetgeving op hun geval vermogen uit te lokken of uit te sluiten; dat de Rechtbank zich desaangaande enkel en alleen laat leiden door de objectieve ontleding van de onderlinge juridische toestand van partijen (Beroep Werkrechttersraad Luik - Kamer der Bedienden, 30 juni 1951; J.T. 1952, blz. 26; Arbeidsrecht Beroep, Antwerpen 9 maart 1953, R.W. 1953-54, kol. 628);

Overwegende uiteindelijk dat de beschouwingen die partijen wijdden aan artikel 2 der Wet van 18 juni 1930 op het bediendenpensioen en aan artikel 7 der Wet van 30 januari 1954 tot regeling der pensioenen der leden van het personeel van de privaatinrichtingen voor technisch onderwijs terzake niet dienen zijn, vermits appellante bij ontstentenis van bediendencontract met haar lesgevers aan de bepalingen van de Besluitwet van 28 december 1944 niet blijkt onderworpen te zijn; dat voor zoveel nodig, alleen de stelling van appellante kan bijgetreden worden, die voorhoudt dat, bij afwezigheid van een bediendencontract alleen een Koninklijk Besluit de Wet op de Maatschappelijke Zekerheid toepasselijk kan maken op het onderwijzend personeel van het erkend technisch onderwijs (artikel 2, & 2 Besluit-Wet van 28 december 1944); dat de ministeriële omzendbrief van 8 februari 1946 niet een Koninklijk Besluit kan vervangen en de Wet van 30 januari 1954 niet voor gevolg kan hebben op retroactieve wijze te verhelpen aan de ondoelmatigheid in rechte van de ministeriële omzendbrief van 8 februari 1946;

Overwegende dat de Eerste Rechter dan ook verkeerdelijk gewag maakt van de Wet van 29 juli 1953, betreffende het statuut van het technisch onderwijs, waar de betwiste bedragen slaan op kwartalen van vóór die tijd; dat appellante op grond van deze bedenkingen dan ook niet onder toepassing valt van de Wetgeving op de Rijksmaatschappelijke Zekerheid, zodat appellante's beroep op degelijke gronden rust en haar beroep gegrond voorkomt;

*Om deze redenen :*

De Rechtbank,  
Rechtdoende in hoger beroep en op tegenspraak;  
Alle verdere en strijdige besluiten van de hand wijzende;

Na erover beraadslaagd te hebben;

Verklaart het beroep en het incidenteel beroep ontvankelijk;

Verklaart het hoofdberoep gegrond en het incidenteel beroep ongegrond;

Wijst derhalve geïntimeerde af van zijn incidenteel beroep;

Doet dienvolgens het vonnis a quo te niet wat betreft

appellante sub 1° (De Belgische Kamer der Rekenplichtigen);

Verklaart de eis van geïntimeerde — oorspronkelijke aanlegger — ongegrond;

Wijst oorspronkelijke aanlegger — huidige geïntimeerde — er dienvolgens van af;

Veroordeelt geïntimeerde — appellant op incidenteel beroep tot de kosten van beide instanties.

NOOT: Wat betreft de kwestie der gezagsverhouding, hervormt bovenstaand vonnis het vonnis van de Heer Vrederechter van het tweede kanton te Antwerpen van 23 september 1954, R.W. 1954-1955, 859.

## BURGERLIJKE RECHTBANK TE KORTRIJK

Burgerlijke Kamer. — 19 oktober 1965.

Voorzitter: M. Kerkhove.

Rechters: M.M. Carsau en Cooreman.

Advocaten: Mrs. Gheysen en Lambert.

**Arbeidsongeval. — Basisloon. — Afwezigheid wegens gevangenzitting. — Toepassing van art. 6, 2e lid Arbeidsongevallenwet.**

*Inzake vergoedingen voor schade voortspruitend uit een arbeidsongeval dient het basisloon berekend te worden volgens art. 6, 2e lid arbeidsongevallenwet voor de arbeider die minder dan een jaar in het bedrijf is tewerkgesteld, ook als dit te wijten is aan een gevangenzitting voor feiten die vreemd zijn aan de arbeidsovereenkomst.*

Groep Josi t./ Santy.

Aangezien de N.V. «Groep Josi», bij gerechtsdeurwaardersexploot van 5 april 1965, hoger beroep heeft ingesteld tegen een vonnis op tegenspraak gewezen door de heer Vrederechter van het kanton Meulebeke op 28 januari 1965, waarvan de expeditie wordt overgelegd;

Aangezien het hoger beroep tijdig en regelmatig naar de vorm werd ingesteld en derhalve ontvankelijk is;

Aangezien het hoger beroep voor doel heeft het bestreden vonnis te horen te niet doen, daar waar de eerste rechter minstens impliciet heeft beslist dat, voor de vaststelling van het basisloon van beroepene, de vijf maanden, gedurende dewelke hij afwezig is geweest van het werk, in rekening dienen te worden gebracht, en dit loon dient aangevuld te worden met het gemiddeld loon, zoals bepaald in art. 6 al. 2;

Aangezien beroepster doet gelden dat onder basisloon, tot vaststelling van de vergoedingen voor een arbeidsongeval, wordt verstaan het werkelijk loon dat aan de arbeider werd toegekend gedurende het jaar dat het ongeval voorafging in de onderneming waarin het zich voordeed, hetzij ter zake van 29 juli 1962 tot 28 juli 1963;

dat beroepene, in deze periode van 29 juli 1962 tot de eerste dagen van december 1962, op het werk afwezig was omdat hij in de gevangenis verbleef; dat niet kan aanvaard worden dat tot vaststelling van het basisloon rekening zou gehouden worden met een hypothetisch loon dat beroepene zou verdiend hebben tijdens de duur die hij in de gevangenis verbleef, maar uitsluitend met het loon ontvangen gedurende de periode van werkelijke prestatie vanaf de eerste dagen van december 1962 tot 28 juli 1963;

dat inderdaad beroepene tweemaal drie maand gevangenisstraf opliep ingevolge een veroordeling door de Correctionele Rechtbank te Kortrijk, wegens a) onvrijwillige doding en onvrijwillige slagen en b) dronkenschap aan het stuur;

dat beroepene zich zonder twijfel vrijwillig heeft bedronken en dat het veroorzaken van een ongeval met dodelijke afloop als een uitvloeisel van deze vrijwillige daad voorkomt;

dat het zeker niet de bedoeling was van de sociale wetgever van 1903 en zijn opvolgers om dergelijke uitspatting op gelijke voet te stellen met de in de wet (art. 6) opgesomde redenen, die het verdiende loon met een hypothetisch loon aanvullen: ziekte, oproeping of wederoproeping onder de wapens, werkstaking of lock-out, bij tussenpozen geregeld of ongeregeld in het bedrijf voorkomende werkloosheid; dat heel zeker door de wetgever geen premie werd verbonden aan de turpitude van de werknemer;

Aangezien de eerste Rechter terecht doet opmerken dat de wet voor doel heeft aan de werknemer het loon te verzekeren dat hij zou ontvangen hebben was het ongeval niet overkomen (Delaruière et Namèche, n° 340 - Verslag van de h. Castiau. Wet van 18 juni 1930, Pas. 1930 bl. 344);

Aangezien de vergoedingen, die aan de werknemer dienen toegekend te worden, niet mogen beïnvloed worden door uitzonderlijke omstandigheden voorgekomen in het jaar voorafgaande het ongeval (cfr. Uiteenzetting der motieven van de Wet van 10 juli 1951, Pas. 1951 - bl. 740); dat slechts dienen uitgesloten te worden vrijwillige afwezigheden van het werk in overtreding met de arbeidsovereenkomst en dan nog met uitzondering van stakingen, die steeds aanzien worden als toevallige werkloosheid;

Aangezien ter zake, indien moet worden aanvaard dat het verblijf van de beroepene in de gevangenis, het gevolg is van een vrijwillige daad, het niettemin vaststaat dat de gepleegde misdrijven volkomen vreemd zijn aan de arbeidsovereenkomst en een uitzonderlijk karakter vertonen, dat er geen reden bestaat te denken dat, ware het arbeidsongeval niet gebeurd, beroepene nogmaals gedurende meerdere maanden afwezig zou geweest zijn op het werk en slechts een gedeelte van zijn normaal loon zou verdiend hebben;

dat het toekennen van een aangevuld basisloon, overeenkomstig art. 6 van de wet op de arbeidsongevallen, in geen geval kan worden aangezien als het toestaan van een premie aan de turpitude van de werknemer;

Aangezien de eerste Rechter verder terecht heeft geoordeeld dat partijen geen afdoende elementen naar voor brengen, door dewelke het basisloon met de nodige juistheid zou kunnen vastgesteld worden en de heropening der debatten heeft bevolen met verzoek aan partijen verder over dit aangehaalde punt te besluiten;

Om deze redenen:

De Rechtbank,

Gelet op art. 24 der taalwet van 15 juni 1935;

Ontvangt het hoger beroep maar verklaart het ongegrond;

Bevestigt dienvolgens het bestreden vonnis en verwijst partijen naar de eerste Rechter voor verdere behandeling van de zaak;

Legt de kosten van hoger beroep ten laste van beroepster.

# RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

7e Kamer. — 11 oktober 1965.

Voorzitter : M. G. Callot.

Referendaris : M. A. Van Gelder.

Advocaten : Mrs. Yv. Donnet en Ch. Boelens.

**Commissionair-expediteur. — Aansprakelijk voor de bewaring van de hem toevertrouwde goederen. — Vanaf welk tijdstip? — Geen ontheffing van zijn aansprakelijkheid volgens de algemene voorwaarden der Federatie der expediteurs van België, indien daardoor het wezen van de overeenkomst teniet wordt gedaan.**

*De commissionair-expediteur is voor de bewaring van de hem toevertrouwde goederen aansprakelijk vanaf het tijdstip dat ze ingevolge zijn onderrichtingen te zijner beschikking op de kade zijn gebracht. De omstandigheid, dat geen ontvangstbewijs kan worden overgelegd doet hieraan niets af; het is een vaststaand gebruik van de commissionairs-expediteurs te Antwerpen geen ontvangstbewijs af te leveren.*

*De ontheffingsclausules van de algemene voorwaarden van de Federatie der Expediteurs van België zijn ten deze niet toepasselijk, daar zij het wezen van de tussen de procespartijen aangegane overeenkomst zouden teniet doen.*

Stad Rotterdam en cs. t/ N.V. Goth & C°.

Gezien de geregistreerde dagvaarding, op 27 november 1964 betekend;

Overwegende dat deze de betaling beoogt van een bedrag van 6.450 fr., vermeerderd met intresten en kosten, de hoofdsom zijnde een schadeloosstelling, door eisers, optredend als verzekeraars die hun verzekerde vergoed hebben en daardoor in diens rechten getreden zijn, betaald aan hun verzekerde de N.V. Blessing-Etra, wegens verlies van een kist met een transistor-omvormer, voor welk verlies verweerster aansprakelijk wordt gesteld;

## I. Feiten en voorgaanden.

Overwegende dat de N.V. Blessing-Etra te Brussel tegen de prijs van 6.450 fr. F.O.B. een transistor-omvormer verkocht aan de Firma Nores & C° te Helsinki en desbetreffend een faktuur uitschreef op 16 juni 1964;

Overwegende dat de N.V. Blessing-Etra, eveneens op 18 juni 1964, kopieën van die faktuur en een afgifte tot vrije uitvoer aan verweerster zond en daarenboven schreef: « Wij verzoeken U voor verscheping per eerste gelegenheid te willen zorg dragen. De goederen zullen wij op Nr. 106-108 der dokken afleveren. Alle verdere gegevens gelieve op de faktuur aan te treffen. De kosten vanaf uitgaande boot zijn voor rekening van onze klant. In afwachting van de cognossementen, libre sortie alsmede uw kostennota tekenen wij... »

Overwegende dat op het origineel van deze brief, in het bezit van verweerster, meerdere handgeschreven nota's zijn gemaakt, klaarblijkelijk door verweerster, en er o.a. op vermeld is: « midden magazijn Nr. 106 »;

Overwegende dat verweerster op 15 juli 1964 aan Blessing-Etra schreef: « Wij komen terug op ons telefonisch gesprek van gisteren en moeten U tot onze spijt melden dat bij lossing van het ss. « Hali » hetwelk op 19 juni ll. en het ss. « Finlandia » hetwelk op 26 juni ll. onze haven verliet, voornoemde kist niet terug-

gevonden werd... Zoals wij U mededeelden, zijn wij in het bezit van een geldig douane uitvoer document en zetten dan ook ons onderzoek voort bij de douanediensten... »

Overwegende dat verweerster op 24 juli 1964 nogmaals aan Blessing-Etra schreef ter bevestiging van een telefonisch onderhoud van daags tevoren, en liet weten dat de opzoeken te Helsinki geen resultaat hadden opgeleverd en dat zij vreesde dat de kist als verloren moest beschouwd worden;

Overwegende dat verweerster verder meldde dat zij in contact zou blijven met de rederij en bericht zou zenden indien er toch nog nieuws zou zijn;

Overwegende dat Blessing-Etra haar verzekeraar verwittigde en deze laatste haar op 19 augustus 1964 vroeg het cognossement op te zenden;

Overwegende dat de verzekeraar verder schreef: « Wij noteerden dat U de betreffende kist op 23 juni 1965 te Antwerpen-dokken hebt afgeleverd. Vermoedelijk was dit aan de Fa. Goth & C°. Werd voor deze aflevering door de Fa. Goth & C° de laat-volgen « clean » afgetekend?... »

Overwegende dat Blessing-Etra inlichtingen vroeg bij verweerster, die op 21 augustus 1964 antwoordde: «... Er werden cognossementen uitgemaakt en deze zouden door de rederij geldig gemaakt worden indien de kist niet gevonden werd. Er zijn dus geen cognossementen voor deze verzending in omloop gebracht... de kist werd door Uw chauffeur rechtstreeks op de kaai geplaatst maar er werd door ons geen ontlasting gegeven en er is dus ook geen laat-volgen... »

Overwegende dat verweerster op 28 september 1964 door de verzekeraar aangemaand werd het bedrag van 6.450 fr. te betalen, en hierop 's anderendaags antwoordde dat zij de bedoelde kist nooit in ontvangst genomen had en er dus niet verantwoordelijk voor was;

Overwegende dat er nadien tot dagvaarding werd overgegaan;

## II. Ten Gronde.

Overwegende dat de stelling van verweerster als volgt kan worden samengevat: 1) Ik kan niet aansprakelijk voor de kist zijn, daar ik ze niet in ontvangst genomen heb;

2) Zelfs indien ik ze wel ontvangen had — quod non — dan zou ik van alle aansprakelijkheid ontheven zijn krachtens de artikelen 41, 44 en 45 van de Algemene Voorwaarden van de Federatie der Expediteurs van België;

1) Overwegende dat ongetwijfeld eisers dienen te bewijzen dat verweerster de goederen in ontvangst heeft genomen;

Overwegende dat zij geen ontvangstbewijs voorbrengen door verweerster afgetekend;

Overwegende dat het echter een vaststaand gebruik van de commissionarissen-verzenders te Antwerpen blijkt te zijn, geen ontvangstbewijzen af te leveren; (cfr. Rb. v. Kh. Antwerpen, 1° K., 3-11-1959, i.z. N.V. Stad Rotterdam & Cs. t/ Transpedo en Fromont; - Rb. Kh. Antwerpen, 6° K. 31 juli 1963 i.z. Stad Rotterdam & cs. t/N.V. Edmond Depaire);

Overwegende dat uit de brief van 21 augustus 1964 van verweerster volgt dat deze erkende dat de kwestieuze kist door de chauffeur van Blessing-Etra op de kaai werd geplaatst;

van het arrest is gericht, niet ontvankelijk is; niet voldoende zou zijn opdat de kist door haar in ontvangst zou genomen zijn;

Overwegende dat uit de opdracht d.d. 18 juni 1964 blijkt dat verweerster diende te zorgen voor de ver-

scheping, en zij contact heeft opgenomen met de rederij, die mogelijkwijze door Blessing-Etra zelfs niet gekend was;

Overwegende dat het in casu klaarblijkelijk een gebruikelijke en volledige opdracht aan een commissaris-verzender betreft;

Overwegende dat de verkopers van goederen overzee zich juist tot een commissaris-verzender wenden omdat deze alle plaatselijke omstandigheden en gebruiken kent en opdat de verkoper zich niet zou moeten bekommeren om het vinden van scheepsruimte, om het vervullen van allerlei formaliteiten, en niet het minst om de bewaking van de goederen die hij noodgedwongen op de kaai, in al dan niet gesloten loodsen moet achterlaten;

Overwegende dat de commissaris-verzender vergoed wordt voor deze prestaties die dan ook van hem mogen verwacht worden;

Overwegende dat hij, wanneer hij zoals in casu weet, dat goederen te zijner beschikking op de kaai zullen gelegd worden, de nodige maatregelen tot bewaring en bewaking dient te treffen vanaf het ogenblik dat deze goederen op de kaai worden gelegd, ogenblik waarop zijn aansprakelijkheid begint te lopen;

Overwegende dat bij gebreke aan andersluidend ontvangstbewijs, de commissaris-expediteur moet geacht worden de goederen ontvangen te hebben op het ogenblik dat ze door de opdrachtgever gedeponneerd worden op de plaats waar dit volgens de instructies van de commissaris-verzender diende te geschieden;

Overwegende dat de verbintenis van de commissaris-verzender een verbintenis tot resultaat is en zijn aansprakelijkheid, evenals deze van een bezoldigd mandataris of bewaarnemer, zeer zwaar is; (Van Rijn III, § 1804; - Heenen, § 287)

Overwegende dat de commissaris-verzender instaat voor de schade of de diefstal van de hem toevertrouwde goederen, behoudens bewijs van overmacht; (Cfr. Rb. Kh. Antwerpen, 3-11-1949, J.P.A. 1949, 432 - Rh. Kh.; Antwerpen 14-7-1952, J.P.A.; 1952, 442; - H.v.B. Gent, 24-1-1959, J.P.A. 1959, 216; - H.v.B. Brussel, 9<sup>e</sup> K., 8-5-1965 i.z. Edmond Depaire t/ N.V. Stad Rotterdam).

Overwegende dat dus in principe verweerster alleszins aansprakelijk is voor de verdwijning van een kist waarvan zijzelf erkent dat ze door de chauffeur van Blessing-Etra op de kaai werd gelegd;

2) Overwegende dat de Algemene voorwaarden van de Federatie der Expeditoren van België bekrachtigd worden door de Raad van State op 23 januari 1962 en gepubliceerd werden in het Belgisch Staatsblad van 5 februari 1962;

Overwegende dat verweerster meent op grond van deze algemene voorwaarden van alle aansprakelijkheid ontheven te zijn;

Overwegende dat de rechtbank niet te onderzoeken heeft in hoever deze voorwaarden aan Blessing-Etra tegenstelbaar waren, daar ze alleszins niet geldig zijn, daar ze het wezen van de overeenkomst tussen partijen te niet doet; (cfr. in dezelfde zin; Rb. Kh. Antwerpen, 1<sup>e</sup> K., 19-5-1964, La Neuchateloise & Cs. t/ West Friesland Eurotransport; - Rb. Kh. Antwerpen, 6<sup>e</sup> K., 2-12-1964, (La Neuchateloise & Cs. t/ West Friesland Eurotransport; - Rb. Kh.) lees: i.z. The British and Foreign Marine Insurance Cy Ltd & Cs. t/ West Friesland Eurotransport; - Rb. Kh. Antwerpen, 7<sup>e</sup> K., 26-7-1961 i.z. Roth & C<sup>o</sup> & Cs. t/ Blenk-Fert & Cs; - Rb. Kh. Antwerpen 14-7-1952, I.P.A. 1952, 442;

Overwegende dat het enerzijds niet opgaat een overeenkomst af te sluiten die, althans wat een gedeelte van de uitvoering betreft, als een bewaargeving moet

beschouwd worden, en zich anderzijds te ontheffen van de verplichting tot teruggave of afgifte, essentie van de bewaargeving;

Overwegende dat de door verweerster ingeroepen artikelen nochtans hierop neerkomen;

Overwegende dat de eis dienvolgens gegrond is;

*Om deze redenen,*

De rechtbank maakt melding van de toepassing van art. 2 van de wet van 15 juni 1935;

Verklaart de eis ontvankelijk en gegrond; veroordeelt verweerster dienvolgens om aan eisers te betalen de som van 6.450 frank, vermeerderd met de vergoeden intresten tegen 5,5 % sedert 31 augustus 1964, datum van de uitbetaling, tot 27 november 1964, de gerechtelijke intresten sedertdien en de kosten van het geding.

## RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE KORTRIJK

28 oktober 1965.

Voorzitter : M. Meersseman.

Referendaris : M. Vandekerckhove.

Advocaten : Mrs. Van Tijghem en D'Hulst.

1. **Indeplaatsstelling. — Betaling met wettelijke indeplaatsstelling. — Vereisten.**

2. **Voorrechten. — Kosten voor het behoud van de zaak. — Begrip.**

1. *De wettelijke subrogatie onderstelt altijd dat de derde « als derde » betaalt, d.i. in eigen naam de schuld van de debiteur betaalt; want, indien hij in naam van de debiteur betaalt, betaalt deze zelf.*

2. *Kosten voor het behoud van de zaak zijn de kosten die een verarming van de schuldeiser uitmaken en zonder welke een roerend, maar individualiseerbaar goed zou onbruikbaar zijn geworden, ofwel, bedreigd door een gevaar, geheel of ten dele, ware verloren gegaan, ofwel had opgehouden zijn functie te vervullen en zijn nut af te werpen.*

*« Kosten » zijn niet alleen de uitgaven, maar ook de gederfde inkomsten voor prestatie van tijd, studie en energie.*

*« Gedaan voor » duidt niet op de bedoeling, maar moet worden gezien in functie van het objectief in stand houden van het gemeenschappelijk pand.*

*« Behoud » betekent niet het verbeteren of het onderhoud wegens normale sleet, maar het in stand houden, zonder hetwelk de zaak, geheel of ten dele zou verloren gaan of haar nuttigheidsfunctie zou verliezen.*

*« Zaak » is elke roerende zaak: lichamelijk of onlichamelijk, bezielde of onbezielde, species of roerende universalitas, ook de roerende activa van een vennootschap, van een koopman, van een erfenis. Vereist is echter altijd een coherente en individualiseerbare zaak of geheel.*

V.Z.W.O. Sodiro t/ Mr. Bulckaert q.q. (faillissement N.V. Savec).

Overwegende dat de v.z.w. Sodiro (Sociale Dienst Roeselare) haar opnemingsvorderingen voor 2.160 fr. gewoon passief, aanvaard door de curator, en voor 4.415 fr. bevoorrecht passief, bedrag door de curator aanvaard, maar voorrecht door de curator betwist;

Overwegende dat eiseres twee rechtsgronden tot verlenging van het voorrecht inroept;

1° Art. 1251, 1: «indeplaatsstelling geschiedt van rechtswege ten voordele van hem die, zelf schuldeiser een schuldeiser betaalt die op hem voorrang heft uit hoofde van zijn voorrechten of hypotheek»;

2° Art. 20, 4 H.W.: «de schuldvorderingen, op bepaalde roerende goederen bevoorrecht, zijn de kosten tot behoud van de zaak gedaan»;

Overwegende dat de curator de toepasselijkheid van de beide voormelde rechtsgronden ter zake betwist;

Overwegende dat de wettelijke subrogatie altijd onderstelt dat de derde «als derde» betaalt d.i. in eigen naam de schuld van de debiteur voldoet daar, indien hij in naam van de schuldenaar betaalt, deze betaalt en van subrogatie geen sprake kan zijn vermits de verbintenis is teniet gegaan (Asser-Losecaat-Vermeer en Rutten, 1e stuk, De Verbintenis, blz. 365);

Overwegende dat de eiseres de sociale wetgeving voor de later gefailleerde verzorgde en op 16 juli 1965 aan de curator schreef: «niet betaalde bijdragen door de N.V. Savec: saldi 155.005 fr. betaald door Sodiro voor rekening van N.v. Savec 157.500, blijft 4.415 fr.»

Overwegende dat, waar Sodiro betaalde niet in eigen naam maar in naam van de schuldenaar, er geen mogelijkheid is tot subrogatie in de rechten van de R.M.Z.;

dat bovendien, zo Sodiro in eigen naam als derde betaalde, art. 1236, 2e lid in fina van het B.W. toepasselijk is;

Overwegende dat, in rechte, als kosten gedaan voor het behoud van de zaak dienen beschouwd te worden de gelden die een verarming van de schuldeiser uitmaken en zonder dewelke welkdanig roerend maar individualiseerbaar goed onbruikbaar zou geworden zijn of, bedreigd door een gevaar, geheel of ten dele ware verloren gegaan ofwel had opgehouden zijn functie te vervullen en zijn nut af te werpen;

dat kosten betekent datgene wat de schuldeiser zelf heeft uitgegeven en ook datgene wat het hem aan tijd, studie en energie heeft gekost zodat én de notie van verarming door weggave én de notie van niet-inkomen beide opgaan;

dat «gedaan voor» betekent: in functie van het behoud zonder dat de schuldeiser dit subjectief heeft bedoeld als maar objectief het gemeenschappelijk pand in stand is gehouden geworden;

dat wie deze kosten heeft gedaan voor het behoud, bij de andere schuldeisers voorgaat wat die kosten betreft;

dat «behoud» betekent, niet verbeteren, want dit is overbodig, niet de onderhoudskosten voor de normale sleet maar het in stand houden d.i. kosten doen zonder dewelke de zaak geheel of ten dele ware verloren gegaan of had opgehouden haar nuttigheidsfunctie te vervullen;

dat de herstellingskosten de zaak behouden;

dat de schepping of m.a.w. het doen ontstaan van een inschuld bv. behoud is;

Overwegende dat als «zaak» te beschouwen valt niet enkel een lichamenlijk roerend voorwerp vatbaar voor handenarbeid zoals het Hof Lyon, 1 april 1881, D. 1882, II, 45, uitsluitend aanvaardt maar elke roerende zaak lichamenlijk of onlicamenlijk (Cass. Fr. 1 mei 1922, D. 1925, I, 173; Parijs, 7 nov. 1935, Gaz. Palais 1936, I, 5; Parijs, 9 maart 1931, Sirey 1933, 2, 32) organisch of anorganisch m.a.w. beziel of onbeziel (Cass. Fr. 14 febr. 1900, D.P. 1900, I, 175) species of roerende universalitas (bv. een handelszaak, Angers, 8 december 1848, D. 1849, II, 17) de maatschappelijke roerende activa van een vennootschap in vereffening (Dijon,

17 maart 1862, D. 1862, II, 94) de activa van een gefailleerde koopman (Cass. Fr. 30 dec. 1874, D. 1876, I, 25) de roerende erfenisactiva (Auxerre, 27 dec. 1922, Gaz. Palais 1923, I, 255; zie nog voor het geheel Cass. Fr., 31 juli 1913, D. 1915, I, 65);

dat echter altijd een coherente samenhangende en individualiseerbare roerende zaak of geheel vereist is;

Overwegende dat Sidoro ter zake niet bewijst dat zij door het voorschot van 4.415 fr. het roerende activa-vermogen van de later gefailleerde vennootschap heeft in stand gehouden;

dat een bewijs a contrario te vinden is in het feit dat de N.V. Savec failliet werd verklaard op 3 juni 1965, de betaling van 4.415 fr. gebeurde in mei 1965 en dat zonder deze betaling niets aan de roerende situatie van de gefailleerde vennootschap ware gewijzigd geworden;

dat het voorrecht van de kosten voor het behoud van de zaak gedaan deelbaar is, in tegenstelling met hypotheek en pand (art. 2083 B.W.) maar dat deze deelbaarheid moet overeenstemmen met een natuurlijke deelbaarheid van de zaak (bv. de derde die materialen levert aan een aannemer ten einde een werk te voltooien; Cass. Fr. 1 mei 1922, Gaz. Palais 1922, II, 5);

dat de rechtbank hier geen in stand gehouden natuurlijk deel van het roerend activa-vermogen der gefailleerde vennootschap ontwaart;

Om deze redenen:

De Rechtbank, alle andere besluiten afwijzend;

Zegt voor recht dat eiseres definitief zal opgenomen worden voor 6.575 fr. gewoon passief, kosten aan eiseres;

Verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niet-  
tegenstaande elke voorziening en zonder borgstelling.

## VREDEGERECHT TE MECHELEN

Kanton Zuid — 9 oktober 1964.

Rechter: M. De Ridder.

Advocaten: Mrs. Beck en Van den Eede loco Pollet.

**Arbeidsongevallen. — Bij de vaststelling van tijdelijke arbeidsongeschiktheid moet met het beroep van de arbeider (in casu grondwerker) rekening gehouden worden.**

*Om de tijdelijke arbeidsongeschiktheid te bepalen moet rekening gehouden worden met het door de arbeider uitgeoefend beroep op het ogenblik van het ongeval.*

*Een grondwerker kan zijn beroep niet uitoefenen wanneer zijn arbeidsongeschiktheid slechts 50 % of 75 % bedraagt.*

Matthys t./ Federale Verzekeringen.

Herzien het exploit van rechtsingang dd. 5 december 1963, evenals ons vonnis dd. 20 december 1963;

Gelet op het deskundig verslag dd. 27 juni 1964, ter griffie neergelegd op zelfde datum;

.....

I. Aangezien de deskundige van oordeel is dat de arbeidsongeschiktheid bij de eiser de volgende is:

- a) tijdelijke volledige vanaf 31-10-1962 tot 30-6-1963;
- b) tijdelijke gedeeltelijke aan 50 % vanaf 1-7-1963 tot 15-7-1963;

c) tijdelijke gedeeltelijke aan 25 % vanaf 16-7-1963 tot 15-8-1963;

d) tijdelijke gedeeltelijke aan 15 % vanaf 16-8-1963 tot 15-9-1963;

e) bestendige aan 3 % vanaf 16-9-1963, datum der consolidatie;

II. Aangezien de eiser voorhoudt dat voor de perioden, gaande van 1-7-1963 tot 15-7-1963 en van 16-7-1963 tot 15-8-1963, een volledige economische arbeidsongeschiktheid dient aangenomen te worden, en zich voor het overige aansluit bij de mening van de deskundige;

III. Aangezien de verweerster de besluiten aanvaardt van de deskundige;

IV. Aangezien het basisloon beloopt op 72.373 fr.;

Aangezien, voor de periode van 31 oktober 1962 tot 30 juni 1963 de eiser volledig tijdelijk arbeidsongeschikt was;

Aangezien, om de tijdelijke arbeidsongeschiktheid te schatten, rekening dient gehouden te worden met het beroep door de arbeider uitgeoefend op het ogenblik van het arbeidsongeval (Cass., 6 februari 1958, Pas. 1958, I, 619);

dat in casu de eiser 60 jaar oud is; sedert 15 jaar het beroep van grondwerker uitoefent, en tussen 1-7-1963 en 15-8-1963 nog onderhevig was aan vele pijnen en ongemakken veroorzaakt door zijn toestand die nog verre van genezen diende beschouwd te worden;

dat in die omstandigheden het voor de eiser onmogelijk was te werken tussen 1-7-1963 en 15-8-1963 in zijn beroep van grondwerker, dat als een zwaar beroep doorgaat, en waarbij de inspanning die van de eiser gevegd wordt, er een is die een hogere arbeidsongeschiktheid dan 50 % of 75 % vergt; dat «lichte arbeid» bij een grondwerker niet in te denken is;

dat dienvolgens de eiser dient beschouwd te worden als volledig arbeidsongeschikt van 1-7-1963 tot 15-8-1963;

Aangezien van 16-8-1963 tot 15-9-1963 de eiser een tijdelijke arbeidsongeschiktheid heeft opgelopen van 15 %;

Aangezien, bij het schatten van de bestendige arbeidsongeschiktheid de deskundige terecht heeft rekening gehouden «met de algemeenheid der arbeidsmarkt» en met «de voor de eiser toegankelijke beroepen gezien zijn ouderdom en zijn mogelijkheden»;

dat, vanaf 16-9-1963, datum der heling, de eiser een bestendige arbeidsongeschiktheid overhoudt van 3 %;

## VREDEGERECHT TE HASSELT

29 september 1964.

Rechter : M. Kemp.

Advocaten : Mrs. Hubrechts en Derks.

**Huwelijksvermogensstelsels. — Wettelijke gemeenschap.**

— Door de vrouw vóór het huwelijk gekochte auto. — Aansprakelijkheidsverzekering. — Bewijs van de datum, zoals bedoeld in art. 1410 B.W. — Roerend goed dat in de gemeenschap valt. — Geen overneming.

Art. 1410 B.W. bepaalt weliswaar dat de gemeenschap tot betaling van de roerende schulden, die door de vrouw vóór het huwelijk zijn aangegaan, slechts gehouden is voor zover ze vaste dagtekening hadden vóór het huwelijk, maar die beperking moet worden

gezien in verband met de bedoeling van art. 1410 B.W., en geldt niet voor wettelijke verbintenissen, inzonderheid die welke voortvloeien uit de verplichte aansprakelijkheidsverzekering voor motorvoertuigen.

De aan de vrouw vóór het huwelijk toebehorende auto valt in de gemeenschap: er kan daarbij geen sprake zijn van overneming van de auto door de gemeenschap.

Assurantie van de Belgische Boerenbond t./  
Champagne en Smets.

Aangezien de vordering strekt tot solidaire betaling ener som van 3.932 frank, bedrag van de premie, verhoogd met belasting en kosten, vervallen op 23 januari 1964, door verweerders aan aanlegster verschuldigd ingevolge verzekeringsovereenkomst nr 3858408 van 23 januari 1958, waarbij verweerster Smets, Rita, als bestuurster van een personenwagen D.K.W. wordt verzekerd tegen haar burgerlijke verantwoordelijkheid opzichts derden en voor rechtsverweer;

tot solidaire betaling ener som van 23 frank voor inningskosten, hetzij te zamen: 3.955 frank;

Aangezien voormelde verzekering werd overeengekomen door verweerster Smets Rita, vóór haar huwelijk op 20 juli 1963;

Aangezien bijgevolg de enige vraag die zich stelt is of de schuld met betrekking tot de betaling van de premies, aangegaan door verweerster, in de huwelijksgemeenschap valt, zoniet zou aanlegster alleen aangewezen zijn op de naakte eigendom van de goederen van verweerster (artikel 1410 al. 2 van het Burgerlijk Wetboek);

Aangezien artikel 1410 van het Burgerlijk Wetboek weliswaar beschikt dat de gemeenschap tot de roerende schulden van de vrouw slechts gehouden is, voor zover zij vaste datum hebben verkregen vóór het huwelijk;

Aangezien deze bijzondere voorwaarde van zekere datum voor de schulden van de vrouw door de rechtspraak aanzienlijk werd gemilderd, dat inderdaad deze rechtspraak beslist dat artikel 1410 alleen voor doel heeft aan de echtgenoot toe te laten betaling te weigeren van de schulden zijner vrouw waarvan het besaan vóór het huwelijk niet klaar en duidelijk zou zijn bewezen, maar niet voor doel heeft uit de gemeenschap alle schuld van de echtgenote te weren die door andere bewijsmiddelen zou vast staan als deze opgesomd in de tekst van voormeld artikel (zie Répertoire Pratique du Dr. Beige, Contrat de Mariage, n° 295);

Aangezien de stilzwijgende zowel als de uitdrukkelijke bekentenis vanwege de echtgenoot van het vooraf bestaan der schuld van de vrouw, vóór het huwelijk, de zekere datum, vereist door voormeld artikel 1410, vervangt (zie Répertoire Prat., id. n° 296; De Page, boek I-1, n° 399);

Aangezien de beperking van artikel 1410 niet van toepassing is op de wettelijke verbintenissen, oneigenlijke contracten, oneigenlijke delikten, belastingen, enz. (zie De Page, id. n° 399-B) en bijgevolg ook niet op de verplichtingen vloeiend uit de verplichte verzekering;

Aangezien in feite verweerder wist dat zijn echtgenote bij het aangaan van het huwelijk eigenares was van een wagen en bijgevolg verplicht verzekerd was overeenkomstig de wet van 1 juli 1956, dat hij bijgevolg het bestaan van de verzekeringsovereenkomst moest kennen, dat hij overigens nooit heeft durven beweren tijdens de debatten onwetend ervan ge-

weest te zijn, en minstens het voorafbestaan der premieschuld stilzwijgend heeft toegegeven, dat hij eindelijk als hoofd van de gemeenschap van de waarborg heeft geprofiteerd;

Aangezien dan ook dient besloten dat zowel de verzekeringsschuld als de wagen waarop zij betrekking heeft in de huwelijksgemeenschap Champagne-Smets zijn gevallen;

Aangezien verweerders de huwelijksgemeenschap onnauwkeurig en onjuist vernoemen als een « nieuwe rechtspersoon » (?), dat deze instelling van het Burgerlijk Recht alleen een mede-eigendom of beter een collectieve eigendom betekent (zie hierover uitvoerig: De Page, I-1, n° 205);

Aangezien er van overname van de wagen door de gemeenschap zoals verweerders beweren dan ook geen sprake kan zijn, dat het roerend bezit van beide echtgenoten automatisch door het huwelijk in de gemeenschap vallen waarvan verweerder de wettelijke beheerder is;

Aangezien verweerder ten onrechte het voertuig dat reeds verzekerd was en bleef, liet verzekeren bij de N.V. Belgische Maatschappijen van Algemene Verzekeringen op 8 november 1963;

Aangezien verweerders op 23 januari 1964 nog steeds in het bezit waren van de wagen D.K.W. en dus alleszins gehouden waren de premie op die datum vervallen, te betalen aan aanlegster;

Aangezien een latere vervanging door een auto Ford-Anglia, hen hiervan niet ontslaat in de toekomst, daar overeenkomstig artikel 33 der algemene voorwaarden, in voege bij praktisch al de verzekeringsmaatschappijen (A.C. zowel als A.B.B.), het contract van kracht blijft in geval van vervanging van een motorvoertuig door een ander;

Aangezien de vordering van aanlegster dan ook gegrond voorkomt;

Gezien artikelen 2, 3a, 37 en 41 der Wet van 15 juni 1935;

*Om deze redenen:*

Veroordelen verweerders solidair om aan aanlegster de som van drieduizend negenhonderd vijf en vijftig frank te betalen, bedrag van de verzekeringspremie, verhoogd met lasten, kosten en inningskosten, door verweerders aan aanlegster verschuldigd ingevolge hoger aangehaalde verzekeringspolis met aanlegster aangegaan op 23 januari 1958, door verweester, meer de rechterlijke intresten.

NOOT: Vorenstaand vonnis wordt bevestigd door het eveneens in dit nummer opgenomen vonnis van de Rechtbank van eerste aanleg te Hasselt, van 11 oktober 1965.

## INGEZONDEN BIJDRAGE

### Betreffende de vijfjarige verjaring inzake de bijdragen van de pensioenen der zelfstandigen

#### Wet van 12 april 1965

In het Rechtskundig Weekblad dd. 1 6mei 1965, kol. 1839-1840 meende advokaat Pollet, zich steunende op een vonnis van de Vrederechter te Boom, dat de verjaring inzake bijdragen der pensioenen der zelfstandigen de openbare orde raakte en deze verjaring derhalve ambtshalve mocht opgeworpen worden door de rechter.

Welnu, twee vonnissen, nl. dd. 3 november 1965 en 8 november 1965 van de Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen, zetelend in graad van beroep hebben deze stelling uitdrukkelijk afgewezen; het vonnis dd. 13 februari 1964 van de Vrederechter te Boom betreffende deze kwestie werd hierdoor te niet gedaan.

Ten titel van dokumentatie wordt uit de motivering van de twee voormelde vonnissen het volgende gehaald:

« Overwegende dat de instelling der pensioenen der » zelfstandigen, aangelegenheid van sociaal recht, wel » van openbare orde is, maar dat daarom elke wets- » bepaling betreffende dit voorwerp niet van openbare » orde is (De Page, t. I, nr. 91/bis); dat men niet inziet » hoe de openbare orde zou gestoord worden wanneer » een eis tot betaling van een verschuldigde bijdrage » toegekend wordt, betreffende dewelke de schuldenaar » de verjaring had kunnen invoeren maar dit niet doet; » dat de schuldenaar zelfs belang kan hebben de ver- » jaring niet in te roepen daar de jaren waarvoor geen » bijdragen betaald werden, niet in aanmerking komen » voor de berekening van het pensioen;

» Overwegende derhalve dat de Vrederechter de ver- » jaring niet ambtshalve had mogen toepassen, overeen-

» komstig het gemeen recht bepaald door artikel 2223 » van het Burgerlijke Wetboek. (Vonnissen Rechtbank » eerste aanleg Antwerpen dd. 3 november 1965).

» Overwegende dat uit de bewoordingen van de wet- » tekst niet blijkt dat deze termijn een vaste termijn » zou uitmaken, die de vervallenverklaring moet mee- » brengen; dat integendeel de uitdrukking "verjaren" » gebezigd wordt;

» Overwegende dat alhoewel de instelling van de pen- » sioenen der zelfstandigen, aangelegenheid van sociaal » recht, van openbare orde is, daarom elke wetsbepaling » betreffende dit voorwerp niet van openbare orde is; » dat voor onderhavige termijn deze eigenschap bijzon- » der naar voor komt bij de bedenking dat men niet » inziet hoe de openbare orde zou gestoord worden » wanneer een eis tot betaling van een verschuldigde » bijdrage toegekend wordt, als wanneer de schuldenaar » desbetreffend de verjaring had kunnen invoeren maar » dit niet doet; dat daarenboven de schuldenaar belang » kan hebben de verjaring niet in te roepen daar de » jaren waarvoor geen bijdragen betaald worden niet » in aanmerking komen voor de berekening van het » pensioen;

» Overwegende dat de vaste termijnen een uitzonde- » ring blijven; dat ingeval van twijfel de regelen van » verjaring behouden blijven;

» Overwegende dat bij gemis aan vermelding in de » wettekst en aan karakter van openbare orde de onder- » havige termijn van vijf jaar voorkomt als een ver- » jaringstermijn, vatbaar voor stuiting (zie desbetref-

» fend R. Dekkers, Burgerlijk Recht, Boek II, nr. 1592-1593);

» Overwegende dat de bedragen gevorderd worden » over de jaren 1956 tot en met 1959; dat beroepene » de verjaring inroept;

» Overwegende dat in een brief van 1 mei 1962 be- » roepene zijn schuld erkende en voorstelde ze te » betalen in een tijdspanne van vijf maanden; dat » appellant dit voorstel aanvaardde;

» Overwegende dat krachtens artikel 2248 B.W. de » schulderkenning de verjaring stuit. (Vonnis Recht- bank eerste aanleg Antwerpen, dd. 8 november 1965).

Een ander vonnis dd. 8 november 1965, Rechtbank eerste aanleg in graad van beroep, Antwerpen, is als volgt gemotiveerd:

« Overwegende dat beroepene opwerpt dat de ver- » jaringstermijn een termijn van verval zou zijn;

» Overwegende echter dat door genoemde wet geen » wijziging werd gebracht aan de middelen van schor- » sing of stuiting der verjaring volgens de regelen van » gemeen recht;

» Overwegende dat de dagvaarding dateert van 29 » maart 1962, zodat de invordering van de bijdragen » voor de jaren 1957 en 1958 nog niet verjaard is... »

#### Besluit.

1. De vijfjarige verjaring van de wet van 12 april 1965 is niet van openbare orde, dienvolgens mag de rechter het middel niet ambtshalve onderzoeken, en zeker niet ambtshalve toepassen.

2. Deze verjaring is vatbaar voor stuiting of schorsing. Hierbij dient nog aangestipt te worden dat de wet- tekst in artikel 1 al de bijdragen bedoelt verschuldigd krachtens de wetten van 30 juni 1956 en 28 maart 1960, zowel de pensioen- als de solidariteitsbijdragen, en niet zoals verkeerdelijk wordt voorgehouden als zou het enkel over pensioenbijdragen gaan; volgens deze laatste verkeerdelijke mening zouden de solidariteitsbijdragen nog verjaren overeenkomstig de wet van 30 juni 1956; indien dit juist zou zijn — quod non — dan zou de wet- gever de rechtszekerheid die hij beoogt met de wet van 12 april 1965 niet bekomen.

Trouwens, rechtspraak en rechtsleer hebben steeds het woord «bijdragen» geïnterpreteerd als pensioen- en solidariteitsbijdragen.

F. DE LEY,  
Raadsman R.P.Z.

## MEDEDELINGEN

### Verzekering en burgerlijke verantwoordelijkheid

#### Voordracht van Prof. Tunc

Het steeds intenser wordend verkeer dat, als corrolarium de stijging van het aantal verkeersongevallen beïnvloedt, stelt op juridisch vlak het vraagstuk van de aansprakelijkheid en de verzekering tot dekking ervan

In Frankrijk heeft Prof. Tunc sedert verschillende jaren de noodzaak onderstreept van een wet op de verkeersongevallen. Op dit ogenblik wordt het voor- ontwerp van wet van Prof. Tunc druk besproken en het is waarschijnlijk dat dit ontwerp binnenkort kracht van wet zal bekomen.

Op uitnodiging van de « Association des anciens étudiants de la Faculté de droit » van de Universiteit te Brussel, heeft Prof. Tunc, van de Universiteit van Parijs, in aanwezigheid van talrijke professoren, hoge

magistraten, advocaten, verzekeraars en studenten, op 17 januari ll. een merkwaardige uiteenzetting gehou- den onder de titel: « Assurance et responsabilité civile: un projet de réforme du système légal de l'assurance automobile ». Het was de eerste uiteenzet- ting in België over het Ontwerp Tunc, waarover wij voorheen reeds besprekingen hebben kunnen lezen zowel in het Rechtskundig Weekblad 1964-1965 van de hand van R. Kruithof, als in de Journal des Tribu- naux 1965 door een artikel van Prof. Dalcq.

De voordracht van Prof. Tunc omvatte twee delen. Het eerste deel was gewijd aan de uiteenzetting van de huidige toestand met alle daaraan verbonden ge- breken; in het tweede deel werd het stelsel geschetst dat volgens de spreker het huidige zou dienen te ver- vangen.

Op dit ogenblik bestaat nog slechts de mythe van de burgerlijke verantwoordelijkheid wegens fout, om- dat op burgerlijk vlak de verzekerde niet verder ver- antwoordelijk is, en de werkelijke belanghebbenden de verzekeringsmaatschappijen zijn. Anderzijds kan men vaststellen dat niet alle slachtoffers van verkeers- ongevallen vergoed worden: ongeveer 50 % worden integraal vergoed, 25 % worden gedeeltelijk uitbetaald, terwijl 25 % niets ontvangen omdat zij ofwel zelf een fout begingen ofwel geen fout tegen iemand kon be- wezen worden. In werkelijkheid is het getal der ver- goede personen nog gunstig, omdat het stelsel van sociale zekerheid de ongevallen van en naar het werk regelt.

Welke zijn de grondslagen die de hervorming be- palen?

Door een voertuig in handen te nemen, schept men een risico voor de gemeenschap, die echter ook voor- delen uit het gebruik van het voertuigenpark haalt. Dat risico wordt geschapen omdat het intens verkeer zoveel reflexen van de bestuurders en voetgangers vergt, dat iedere verkeerde beweging, zonder daarom een fout te vormen in de juridische betekenis van het woord, ernstige gevolgen kan veroorzaken. Daarom moet men thans overgaan tot de organisatie van een collectieve zekerheid, waarbij niet langer een verplichte verzekering van de verantwoordelijkheid jegens derden zou gelden, doch wel een verplichte verzekering tegen verkeersongevallen waarvan iedereen genieten zou, met inbegrip van de bestuurder, en, zo hij blijvend gehandicapt blijft of overlijdt, van de naastbestaanden die, onder het huidige regime, plots in grote moeilijkheden komen, zonder dat zij met het ongeval iets te maken hebben.

Aldus komt men tot een systeem waarbij elk risico en alle schade voor iedereen gedekt wordt. Om echter, als tegengewicht voor het wegvallen van het begrip burgerlijke verantwoordelijkheid, de strijd tegen de onvoorzichtige rijders te kunnen doorvoeren, wordt enerzijds een vrijstelling voorzien, waarbij ieder onge- val een zeker financieel verlies betekent, en wordt anderzijds een personalisatie van de verzekeringspremie verkondigd, waarbij diegene die binnen een termijn van 1 jaar in meerdere ongevallen betrokken is, zijn premie percentsgewijs verhoogd ziet na ieder ongeval.

Zal dergelijke hervorming een grote verandering in de premies tweeebrengen? Na gedane berekeningen, hoe voorzichtig men ook moet zijn, zouden geen merk- bare aanpassingen moeten plaatsvinden, ofschoon een bepaalde verhoging onvermijdelijk zal zijn.

Ongetwijfeld heeft deze schitterende voordracht heel wat stof tot nadenken gegeven, die misschien ook in België aanleiding zou kunnen zijn tot het in over- weging nemen van diepgaande hervormingen.

Aansluitend bij deze voordracht werd trouwens

's anderendaags door dezelfde vereniging een colloquium op het getouw gezet, waaraan werd deelgenomen door Prof. Tunc en die onder het voorzitterschap stond van de heer Cornil, Secretaris-Generaal van het Ministerie van Justitie. Een groep professoren, magistraten, verzekeraars, leden van het centraal bestuur, weggebruikers en leden van de balie zetten ieder hun standpunt uiteen over de voorgestelde hervorming en stelden vragen aan Prof. Tunc over bepaalde punten die voor discussie vatbaar waren of schenen.

Gezien het belang van dit colloquium, dat in strikt beperkte kring doorging, en van de ideeën die tijdens deze bijeenkomst werden geuit, lijkt het ons aangevoelen in een artikel dat later zal verschijnen, een breed overzicht te geven van de diverse tussenkomsten en de antwoorden verstrekt door Prof. Tunc.

W. Lambrechts.

### In dubio pro reo

*Wij ontvingen van advocaat L. Delwaide Jr. het hieronderstaand schrijven dat wij met veel genoegen in het Rechtskundig Weekblad publiceren.*

\* \* \*

*Voor een herstel van de regel: in dubio pro reo.*

Op 7 januari 1965, rond 22 uur, wordt mevrouw Ida Van den Berghe, bij haar thuiskomst op haar appartement, Nationalestraat te Antwerpen, aangevallen door een jonge man, wiens hoofd met een zwarte nylonkous bedekt is. Deze slaat haar bewusteloos en verdwijnt, na een bedrag van 1.100 frank onttrokken te hebben. De grootmoeder meende in haar aanvalster de persoon van haar kleinzoon, Raphael Van Deeren, 17 jaar oud, die bovendien de naakte eigenaar was van een huis waarvan zij het vruchtgebruik had, en waarop juist de successierechten door haar waren afbetaald, herkend te hebben.

's Anderendaags verhaalt zij haar bevindingen aan de politie, die dadelijk overgaat tot de arrestatie van de jonge kleinzoon op zijn werk.

De jonge man wordt gedurende enkele uren door de politie ondervraagd, en ten slotte gaat hij tot volledige bekentenissen over. Hij brengt zelfs een heel relaas waarin elementen worden naar voor gebracht die door de politie niet gekend waren. Zo beweert hij ondermeer binnengedrongen te zijn met een sleutel die hij drie jaar tevoren van zijn grootmoeder had gekregen en waarvan hij destijds beweerd had hem verloren te hebben; zo zegt hij ook dat hij zijn grootmoeder geslagen heeft met behulp van een klein pillicht dat zich op een schab van de zitkamer bevond; dat hij zijn grootmoeder een zakdoek in de mond gestoken had die hij gevonden had onder het kussen van de divan; dat hij het geld had weggenomen uit de handtas van zijn grootmoeder in de zitkamer, enz. enz.

Wanneer de politie hem echter de precieze vraag stelt waar hij het geld had gelaten, en eraan toevoegt dat zij onmiddellijk naar de door hem aangewezen plaats zou gaan kijken, trekt hij al zijn bekentenissen terug in, en beweert dat zijn ganse verhaal verzonnen was.

Desniettemin wordt Raphael Van Deeren onder mandaat gesteld op 8 januari. De lange lijdensweg van de familie Van Deeren was begonnen.

Gedurende een ganse maand zou de jonge Van Deeren door de gerechtelijke politie aan kruisverhoor worden onderworpen. De politieofficiëren van de 3de

wijk, die er in geslaagd waren zijn bekentenissen af te dwingen, gaven aan de gerechtelijke politie als hun stellige overtuiging te kennen dat Van Deeren wel degelijk de dader was. Ondanks de talloze brieven die door de vader aan de heer onderzoeksrechter en aan het Parket geschreven werden om te pogen het onderzoek op andere banen te leiden, bleef uiteindelijk dit laatste tot de persoon van Raphael Van Deeren beperkt.

Nochtans waren er zeer ernstige elementen in het voordeel van de betichte.

Eerst en vooral stond het vast dat de jongen, die de avondschool gevolgd had, te 21.35 u. nog gezien was in de De Bomstraat te Antwerpen. Waar het anderzijds vaststond dat het slachtoffer ten laatste op 21.44 uur van een bioscoopvoorselling was thuis gekomen, bleek het alleszins zeer twijfelachtig dat een jongen van 17 jaar, geen beroepsmisdadiger, erin zou geslaagd zijn op 9 minuten de stad te doorkruisen, in de woning binnen te dringen en rustig grootmoeder op te wachten.

Vervolgens werd door de ouders steeds beweerd dat de jonge Van Deeren rond 10 uur was thuis gekomen aan de Luchthaven te Deurne, en daar een scène had bijgewoond van een film die op de T.V. werd gespeeld, « Maitre tend un piège », scène die hij tot in de details kon beschrijven. Bij onderzoek werd vastgesteld dat deze scène vertoond werd te 5 u. 59' 35" d.w.z. op het tijdstip waarop volgens de ouders hun zoon was thuis gekomen.

Tenslotte bleek uit het laboratoriumonderzoek dat noch de klederen van verdachte, noch het door hem opgegeven voorwerp van de aanslag met enig bloedspoor besmeurd waren.

Ook werd nergens ook maar het minste objectief element gevonden dat de versie van verdachte zou kunnen bevestigen hebben.

Desondanks bleef men halsstarrig vasthouden aan de voor de politie van de 3de wijk afgelegde bekentenissen. Wel was er een wijs rechter die in de raadkamer oordeelde dat ondanks de zwaarwichtigheid van de betichtingen (de kleinzoon werd toen nog verdacht van poging tot oudermoord) een voorlopige hechtenis van meer dan één maand reeds meer dan voldoende was, en die daarom de voorlopige invrijheidstelling beval. De Procureur bleef volhouden en tekende stante pede beroep aan. Doch de kamer van inbeschuldigingstelling bevestigde het oordeel van de raadkamer, zodat na anderhalve maand de jonge kleinzoon eindelijk uit de gevangenis ontslagen werd. Inmiddels was hij echter zijn baan kwijtgeraakt, want zijn werkgever had het niet opportuun geoordeeld een dergelijke misdadiger nog langer in zijn dienst te behouden.

De lijdensweg van de familie Van Deeren was nog niet ten einde want het zou nog tot november 1965 duren vooraleer de zaak op de rol van de rechtbank gebracht werd.

Ter zitting deelde de heer Procureur het als zijn innige overtuiging mede dat hij de jeugdige kleinzoon schuldig achtte. De bekentenissen waren voor hem het enige element om deze overtuiging te staven doch deze achtte hij meer dan voldoende.

Na een lange beraadslaging meende de rechtbank toch dat er voldoende elementen aanwezig waren om aan het alibi van betichte geloof te hechten, zodat zij, rekening gehouden met de regel « in dubio pro reo », betichte vrijspak.

De Procureur tekende daarop onmiddellijk beroep aan zodat het ganse proces van voren af aan moest worden herbegonnen.

Het gelukkig toeval heeft echter gewild dat de

echte dader enkele dagen na het instellen van het beroep door het openbaar ministerie, kon worden gevat.

\* \* \*

Ik heb gemeend dit kort relaas te moeten brengen om U een beeld te geven van de elementen waarop het openbaar ministerie zich kan steunen om met de meest heilige overtuiging de strenge bestraffing van een betichte te vorderen.

Het openbaar ministerie kende de alibi's, wist dat er geen bloedspoor was, wist dat geen enkel objectief element de verklaring van Van Deeren was komen bevestigen. Nochtans heeft het zich louter en alleen op dezes bekentenissen gesteund om zijn strenge vordering te handhaven.

Wij weten allen dat deze houding van het openbaar ministerie geen alleenstaand geval is, en dat zowel de parketten als de rechtbanken zich maar al te vaak op dergelijke broze elementen steunen om betichten te veroordelen.

Het weze ons gegund aan het rechtscollege dat in deze pijnlijke zaak vonnis moest vellen, officieel hulde te brengen voor het feit dat het op zulke gelukkige wijze de regel « in dubio pro reo » in ere heeft hersteld. De toevallige ontdekking van de ware dader enkele dagen na de uitspraak, na het instellen van het beroep door het openbaar ministerie (!), heeft op dramatische wijze de noodzaak van deze ineerherstelling bevestigd.

Het is onze innige hoop dat dit pijnlijk proces, waarvan een ganse familie gedurende meer dan één jaar het slachtoffer was, de ogen van de parketten en de rechtbanken moge openen, en hen ertoe moge aanzetten niet al te vlug van de schuld van een beklaagde overtuigd te zijn. Is er immers voor de medewerkers van het gerecht iets pijnlijker dan de veroordeling van een onschuldige?

Mogen wij Raphaël Van Deeren, de onschuldige die bekend had, niet te vlug vergeten.

*L. Delwaide Jr.*

---

#### Verbond der Oud-Studenten aan de Vrije Universiteit te Brussel.

---

Op woensdag 2 februari om 8 h 30 zal Prof. A. Mast, hoogleraar in het Staatsrecht aan de Universiteit te Gent, een voordracht houden over « de Grondwetsherziening » in het lokaal Blanchestraat 29 te Brussel. Er zal voorzeker voor deze spreekbeurt van de zo gewaardeerde specialist in het Staatsrecht grote belangstelling bestaan.

---

## TIJDSCHRIFTEN

---

### De Gemeente, jrg. 1966 - nr. 1 :

Editoriaal. — In en rond de Vereniging. — Steeds het beangstigend probleem van de gemeentefinanciën. — Algemene vergadering van de afdeling « Openbare Onderstand » (Brussel 11 december 1965). — Oprichting van de Werkgroep « Geneesheren - Ziekenhuizen » (22 december 1965).

### Jura Falconis, jrg. 1965-66 - nr. 2 :

Betrand M. De Rechtsbekwaamheid van de gehuwde vrouw. — Van Eupen P., De openbare zedenschennis. — Vidts G., Derde-medeplichtigheid door deelname aan wanprestatie.

### Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie, jrg. 1966 - nr. 4889 :

Mendel M.M., Het afgescheiden vermogen en de openbare commanditaire vennootschap niet op aandelen. — Kollewijn R.D., Overzicht der Nederlandse Rechtspraak.

### Nederlands Juristenblad, jrg. 1966, nr. 3 :

Mulderije H., Een ombudsman voor Nederland ? — Duynstee, F. J. F. M., Nieuw uitleveringsrecht II (slot). Roelse P.M., Medisch en militair tuchtrecht. — Czapski G., Is ter verkrijging van een verlof tot tenuitvoerlegging krachtens het Nederlands-Duits executieverdrag van 30 augustus 1962 en voor het indienen van een verzoekschrift het inschakelen van een procureur vereist ?

### Jrg. 1966 - nr. 4 :

Swart P.J., Het verdrag van Warschau en de U.S.A. — Stuitje H., Valt het aanwenden van geweld door de politie te regelen. — Langemeijer G.E., Vereniging voor wijsbegeerte des rechts.

### Rechtsgeleerd Magazijn Themis, jrg. 1966 - nr. 6 :

Cahen J. L. P., Kortsluiting in contractuele verhoudingen.

### Res Publica, jrg. 1966 - nr. 4 :

Duclos P., Fondamentalisme et Science politique de langue française. — Dapaioannau K., Etat, bureaucratie, démocratie, dans la théorie marxiste. — Dewachter W., Sociologie en politicologie onderzoeken de politiek. — Messin G., Un préalable à la planification territoriale : la mancipalisation des sols à bâtir. — Van Impe, De verbetering van de parlementaire arbeid in België. — Rens I., Colins, précurseur du Collectivisme étatique et du socialisme libéral. — Lukaszewski J., Aux sources de la Völkerwanderung moderne.

### Journal des Tribunaux, jrg. 1966, nr. 4517 :

Bricmont G., Chronique des contrats de concession de vente exclusive.

### Répertoire Fiscal, jrg. 1965 - nr. 12 :

Impôts directs. — Taxes provinciales et communales. — Documentation étrangère comparée et internationale. — Table des matières.

### Recueil Dalloz, jrg. 1966 - nr. 2 :

Lenoir Y., La notion de responsabilité politique.

### Jrg. 1966 - nr. 3 :

Leclercq C., La mission de service public.

---

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

---